

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته رشته روان پرستاری

(مشخصات کلی، برنامه، سرفصل دروس و نحوه ارزشیابی)

مصوب پنجاهمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

مورخ ۱۳۹۱/۱۲/۸

بسمه تعالی

برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته رشته روان پرستاری

رشته: روان پرستاری

دوره: کارشناسی ارشد ناپیوسته

دبیرخانه تخصصی: دبیرخانه شورای آموزش علوم پایه پزشکی، بهداشت و تخصصی

شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی در پنجاهمین جلسه مورخ ۹۱/۱۲/۸ بر اساس طرح دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته رشته روان پرستاری که به تأیید دبیرخانه شورای آموزش علوم پایه پزشکی، بهداشت و تخصصی رسیده است، برنامه آموزشی این دوره ها را در پنج فصل (مشخصات کلی، برنامه، سرفصل دروس و ارزشیابی برنامه) بشرح پیوست تصویب کرد و مقرر می دارد:

۱- برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته رشته روان پرستاری از تاریخ ابلاغ برای کلیه دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی کشور که مشخصات زیر را دارند لازم الاجرا است.

الف- دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی که زیر نظر وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی اداره می شوند.

ب- موسساتی که با اجازه رسمی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و براساس قوانین، تأسیس می شوند و بنابراین تابع مصوبات شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی می باشند.

ج- مؤسسات آموزش عالی دیگر که مطابق قوانین خاص تشکیل می شوند و باید تابع ضوابط دانشگاهی جمهوری اسلامی ایران باشند.

۲- از تاریخ ابلاغ این برنامه کلیه دوره های آموزشی و برنامه های مشابه مؤسسات در زمینه دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته رشته روان پرستاری در همه دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی مذکور در ماده ۱ منسوخ می شوند و دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی یاد شده مطابق مقررات می توانند این دوره را دایر و برنامه جدید را اجرا نمایند.

۳- مشخصات کلی، برنامه درسی، سرفصل دروس و ارزشیابی برنامه دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته رشته روان پرستاری در پنج فصل جهت اجرا ابلاغ می شود.

رای صادره در پنجاهمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی مورخ ۹۱/۱۲/۸ در مورد

برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته رشته روان پرستاری

- ۱- برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته رشته روان پرستاری با اکثریت آراء به تصویب رسید.
۲- برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته رشته روان پرستاری از تاریخ تصویب قابل اجرا است.

مورد تأیید است

دکتر سید منصور رضوی

دبیر شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

مورد تأیید است

دکتر مصطفی رضائیان

دبیر شورای علوم پایه پزشکی، بهداشت
و تخصصی

مورد تأیید است

دکتر بهرام عین اللهی

معاون آموزشی

رای صادره در پنجاهمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی مورخ ۹۱/۱۲/۸ در مورد
برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته رشته روان پرستاری صحیح است و به مورد
اجرا گذاشته شود.

دکتر محمد حسن طریقت منفرد

سرپرست وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
و رئیس شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

فصل اول
برنامه آموزشی رشته روان پرستاری
در مقطع کارشناسی ارشد ناپیوسته

مقدمه: رشته روان پرستاری در چهارچوب سیاستهای سلامت محور، جامع و جامعه نگر، جهت ارتقاء کیفیت سلامت جامعه، پرستارانی آگاه و ماهر تربیت می کند، به طوری که قادر به تلفیق دانش پرستاری با سایر رشته های مرتبط با سلامت بوده و نظریه های پرستاری را با بهره گیری از مهارت حل مسأله و تصمیم گیری مبتنی بر شواهد، در جهت دستیابی به اهداف خود به کار می گیرند. بازنگری برنامه این دوره، در سال ۱۳۸۰ به دانشگاههای علوم پزشکی شیراز و مشهد واگذار گردید و در سال ۱۳۹۰ در کمیته ای کشوری با نظارت وزارت متبوع برنامه آماده ارائه به مراجع تصمیم گیری شد و در سال ۱۳۹۱ در چارچوب مورد نظر شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی نهایی گردید.

عنوان و مقطع رشته به فارسی و انگلیسی:

Psychiatric Nursing(MSc)

دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته رشته روان پرستاری

تعریف رشته: شاخه ای از رشته پرستاری است که با تلفیق آموخته های آموزشی و یافته های پژوهشی و بکارگیری اصول ارتباطات انسانی و نظریه های روان پرستاری و باکسب تبحر و مهارت کافی در زمینه مراقبت های جامع پرستاری خدمات خود را در سطوح مختلف پیشگیری به گروه هدف خود که عموماً افرادی هستند که به اختلالات روانپزشکی، ناتوانی های یادگیری و هوشی دچار می باشند ارائه می نمایند.

شرایط و نحوه پذیرش در دوره:

- قبولی در آزمون ورودی مطابق با ضوابط و مقررات وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
- دارا بودن مدرک کارشناسی پیوسته یا ناپیوسته پرستاری اخذ شده از داخل و خارج از کشور با تأیید وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

مواد امتحانی و ضرایب آن بشرح زیر می باشد:

ردیف	مواد امتحانی	ضرایب
۱	پرستاری داخلی - جراحی	۲
۲	پرستاری کودکان	۲
۳	پرستاری بهداشت مادران و نوزادان	۲
۴	پرستاری بهداشت جامعه	۲
۵	روان پرستاری	۴
۶	زبان عمومی	۲
	جمع	۱۴

* جهت کسب اطلاعات از آخرین تغییرات در مدارک تحصیلی مورد پذیرش و مواد امتحانی و ضرائب آزمون ورودی هر سال تحصیلی، به دفترچه آزمون کارشناسی ارشد ناپیوسته رشته های علوم پزشکی مربوط به آن سال تحصیلی مراجعه شود.

تاریخچه و سیر تکاملی دوره در جهان و ایران:

نگاهی اجمالی به تاریخچه روان پرستاری در جهان و شواهد مربوطه بیانگر آن است که روند مراقبت و درمان بیماران مبتلا به اختلالات روانی دارای فراز و نشیب های زیادی بوده است. به طوری پس از انقلاب اخلاقی توسط فلیپ پینل نحوه مراقبت و درمان بیماران روانپزشکی متحول گردید. پرستاری از بیماران روانی در سال ۱۸۴۰ توسط فلورانس نایتینگل نیز رویکردی علمی به خود گرفت. در سال ۱۸۹۱ در بیمارستان سنت توماس روان پرستاران آموزش دیدند. لیندا ریچارد در ایالات متحده در سال ۱۸۸۲ در دانشگاه بوستون دوره پرستاری روانی را دائر نمود. در سال ۱۹۵۲ میلادی خانم دکتر هلیگارد پپلو، کتابی با عنوان روابط بین فردی در پرستاری را منتشر کرد. همزمان باتلاشهای پپلو، دانشکده Rutgers College اولین برنامه روان پرستاری را ارائه نمود و در سال ۱۹۹۳ دانشگاه جان هاپکنیز اولین دانشکده ای بود که کوریکولوم ارشد روان پرستاری را تدوین و اجرا نمود. کارشناسی ارشد رشته پرستاری با نام فوق لیسانس رشته پرستاری و گرایش های خاص از سال ۱۳۵۴ در ۴ مرکز آموزشی عالی پرستاری مامایی در سطح کشور (دانشگاه ملی، مرکز پزشکی ایران، انستیتو عالی پرستاری فیروزگر و انستیتو روان پزشکی تهران) دایر گردید. با پیروزی انقلاب اسلامی و بازنگری برنامه ها، در کارشناسی ارشد پرستاری دو برنامه آموزشی تحت عناوین آموزش پرستاری با پنج گرایش (داخلی و جراحی، کودکان، روان پرستاری، سلامت جامعه و مدیریت) و مدیریت خدمات پرستاری با چهار گرایش (داخلی و جراحی، کودکان، روان پرستاری، سلامت جامعه) تصویب شد و از سال ۱۳۶۱ به تدریج دانشگاه تربیت مدرس و دانشکده های پرستاری دولتی و آزاد وابسته به دانشگاههای علوم پزشکی در استانهای بزرگ کشور موفق به اخذ مجوز و پذیرش دانشجو در مقطع کارشناسی ارشد ناپیوسته پرستاری گردیدند. شایان ذکر است که بدون تلاش بنیان گذاران پرستاری نوین و جامعه نگر در ایران خانم ها شفیقه هروآبادی و دکترسادات سید باقر مداح این امر میسر نمی شد.

جایگاه یا جایگاههای شغلی دانش آموختگان:

- ۱- بیمارستانها، مراکز بهداشتی- درمانی و مراکز توان بخشی در حیطه های روان پرستاری (دولتی - خصوصی)
- ۲- درمانگاه های روان پزشکی
- ۳- مراکز نگهداری و آسایشگاه های بیماران روانی
- ۴- اورژانس های روان پزشکی
- ۵- مراکز مشاوره خدمات پرستاری
- ۶- مدارس
- ۷- مراکز تحقیقات، شرکتهای دانش بنیان و مراکز رشد
- ۸- سایر عرصه های نیازمند به مراقبت از بیماران روانی (منازل، انجمن آلزایمر و ...)
- ۹- مراکز بازپروری و درمان اعتیاد
- ۱۰- کلیه سازمان ها و ارگان های نیازمند به خدمات روان پرستاری

فلسفه (ارزش‌ها و باورها):

- انسان به عنوان جانشین خدا دارای کرامت، قداست، حرمت و منزلت والایی بوده و از حقوق همه جانبه به منظور ارتقاء سلامت بر خوردار می باشد.
- رعایت عدالت اجتماعی و رعایت حقوق یکسان با سایر بیماران در ارایه مراقبت های بهداشتی به مددجویان روانی امری ضروری است.
- حق مشارکت خانواده و مددجو در تصمیم گیریهای مربوط به سلامت مددجو از حقوق اصلی آنهاست.
- برنامه های آموزش پرستاری در این مقطع در جهت تربیت افراد به منظور رسیدن به خلاقیت، ابتکار، شایستگی، خود باوری، خود کفایتی و دانش پذیری می باشد.
- دانش آموختگان این مقطع از توانمندیهای بالقوه خود در جهت قضاوت، رشد و شکوفایی حرفه پرستاری و اخلاق انسانی بهره برده و افرادی مسئول، کارآمد و اثر بخش در جایگاه خود می باشند.

دورنما (چشم انداز):

در ۱۰ سال آینده، این دوره در کشور، از لحاظ استانداردهای ملی و منطقه ای در شاخص های توسعه سلامت روانی در سطح فرد، خانواده و جامعه شاخص های آموزشی و پژوهشی، در منطقه در ریف کشورهای مطرح خواهد بود.

رسالت (ماموریت):

رسالت این دوره، تربیت پرستاران آگاه، متبحر و متعهد است که با بکارگیری دانش و مهارت کافی به مراقبت بیماران روانپزشکی و حفظ و ارتقاء سلامت خانواده و جامعه در سطوح مختلف پیشگیری می پردازند

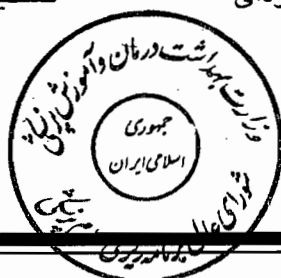
پیامدهای مورد انتظار از دانش آموختگان :

دانش آموختگان این دوره باید باشند:

- مراقبت های روان پرستاری را مبتنی بر فرآیند پرستاری: بررسی و ارزیابی، تشخیص، برنامه ریزی، اجرا و ارزشیابی در عرصه های روان پرستاری ارائه دهند.
- وضعیت سلامت مددجو را در موقعیت های مختلف پایش و پی گیری نمایند.
- اقدامات لازم در راستای آموزش، حمایت و مشاوره به مددجو و خانواده را ارائه نمایند.
- برای شناسائی و حل مسائل سلامت مددجویان توان تصمیم گیری مناسب را داشته باشند.
- توانایی کار تیمی را در شرایط گوناگون در نظام سلامت را داشته باشند.
- از توانمندی های لازم در امور پژوهش های کاربردی برخوردار باشند.
- از فناوری ها و دانش روز مبتنی بر شواهد در جهت ارتقاء کیفیت مراقبت از بیماران روانی بهره برداری نمایند.
- یاد گیرنده مادام العمر باشند.

نقش های دانش آموختگان در جامعه:

مراقبتی   آموزشی   پژوهشی   مشاوره‌ای   تشخیصی (پایش) پیشگیری
مدیریتی

وظایف حرفه‌ای دانش‌آموختگان به ترتیب هر نقش به شرح زیر است:

در نقش مراقبتی (در تیم درمانی)

- ارزیابی مشکلات جسمی و روانی مددجویان
- انجام مداخلات و مراقبت‌های پرستاری برای مددجویان مبتلا به اختلالات روانی در شرایط مختلف
- انجام مراقبت‌های پرستاری مرتبط با مداخلات درمانی، مبتنی بر شواهد و در تیم درمان
- اجرای به موقع دستورات دارویی برای مددجویان روانی
- ارائه گزارشات مبتنی بر شواهد در مورد عوارض دارویی
- پیگیری بیماران و ارائه مراقبت‌های لازم در منزل
- توانمندسازی بیماران در زمینه‌های مراقبت از خود و فعالیت‌های روزمره زندگی - حل مشکل - مهارت‌های ارتباطی، اجتماعی و غیره

در نقش آموزشی

- آموزش بهداشت روانی به گروه‌های مختلف سنی و جنسی، در سطوح مختلف پیشگیری
- برگزاری دوره‌های آموزشی مرتبط برای مخاطبین شاغل در مراکز روانپزشکی
- مشارکت و همکاری در آموزش دانشجویان دوره‌های کارشناسی در عرصه‌های ارائه خدمات سلامت

در نقش پژوهشی

- نیازسنجی و شناسایی مشکلات در حیطه روان پرستاری
- طراحی، انجام، ارزشیابی و انتشار طرح‌های تحقیقاتی مرتبط
- مشارکت در طراحی، انجام طرح‌های تحقیقاتی مرتبط در نظام سلامت

در نقش مشاوره‌ای

انجام مشاوره‌های روان پرستاری برای مددجویان

در نقش تشخیصی (پایش)

ارزیابی مددجویان روانی به منظور تشخیص نیاز مددجویان به خدمات پرستاری در بخش‌های روانپزشکی

در نقش پیشگیری

همکاری، هماهنگی و اجرای برنامه‌های غربالگری مرتبط با رشته در جامعه

در نقش مدیریتی

- مدیریت بخش اعصاب و روان در نقش سوپروایزر، سرپرستار و یا مدیریت پرستاری
- مشارکت در سیاستگذاری، تصمیم‌گیری، برنامه‌ریزی و اجرای برنامه‌های مرتبط با مدیران
- اجرای اصول حاکمیت بالینی در بیمارستان

توانمندی و مهارت‌های اصلی مورد انتظار

(Expected Competencies)

الف - توانمندی‌های مورد انتظار برای دانش‌آموختگان این مقطع عبارتند از:

- مهارت‌های ارتباطی
- مهارت ارزیابی مددجوی روانی و خانواده
- تفسیر آزمایشات مانند: الکترولیتها، هورمون‌ها و لیتیوم
- تشخیص مشکلات مددجویان
- برنامه ریزی برای مقابله با مشکلات سلامت مددجویان
- انجام مراقبت‌های پرستاری لازم برای بیماران روانی و ذهنی
- ایفاء نقش تخصصی در تیم روان درمانی بعنوان متخصص مراقبت‌های روان پرستاری
- مهارت مشاوره در زمینه روان پرستاری
- مهارت آموزش در زمینه روان پرستاری به مددجویان، خانواده‌ها و دانشجویان
- مهارت مدیریت واحدهای مرتبط با رشته و اداره گروه
- پژوهش و نگارش مقالات علمی
- مهارت کار تیمی و انجام هماهنگی‌های بین رشته‌ای

مهارت‌های فرآیندی و رویه‌ای:

دانش‌آموختگان این رشته، بایستی علاوه بر تسلط بر انجام کلیه رویه‌های تشخیص درمانی (procedures) که در دوره کارشناسی پرستاری آموخته‌اند، برای انجام رویه‌های زیر نیز آمادگی کامل داشته باشند:

- مراقبت از مددجویان قبل و بعد از الکتروشوک
- مراقبت از مددجویان مبتلا به اختلالات روانی
- آرام کردن بیمار پرخاشگر و نا آرام و دارای افکار خودکشی
- مراقبت‌های مدیریت خشم
- Advanced and Basic Life support
- به کارگیری نکات، مقررات و ادوات مرتبط با patient safety
- مدیریت کنترل مددجو patient control care management
- مدیریت مهار کردن مددجو Restraint management
- کمک به مددجو در جهت رفع اختلالات تغذیه‌ای Nutritional nursing care
- مانیتور نمودن مددجو از لحاظ عوارض داروها و مسمومیت دارویی patient monitoring
- رویکردهای افزایش عزت نفس و کاهش ناامیدی مددجو self steem care
- مدیریت بخش اعصاب و روان بعنوان سرپرستار، سوپروایزر و یا مدیر پرستاری

ب: مهارت‌های عملی مورد انتظار (Expected Procedural Skills):

ضرورت است، دانش آموختگان این دوره، به کلیه مهارت‌های عملی (Procedural Skills) دوره کارشناسی با تاکید بر مهارت‌های زیر مسلط باشند.

مهارت				مهارت
کل دفعات	انجام مستقل	کمک در انجام	مشاهده	حداقل تعداد موارد انجام مهارت برای یادگیری
۱۶	۸	۴	۴	مهارت برقرای ارتباط با مددجو خانواده
۱۶	۸	۴	۴	بررسی وضعیت روانی مددجو (Mental Status Examination(MSE)
۱۶	۸	۴	۴	انجام مصاحبه با مددجو و خانواده
۱۶	۸	۴	۴	بررسی وضعیت جسمی (Physical Examination(PE)
۱۶	۸	۴	۴	بررسی خانوادگی، اجتماعی اقتصادی و شغلی مددجو و خانواده
۱۶	۸	۴	۴	بررسی وضعیت فعالیت‌های روز مره زندگی (Activity of Daily Living(ADL)
۱۶	۸	۴	۴	بررسی وضعیت مهارت‌های اجتماعی مددجو/خانواده (Social Skills
۱۶	۸	۴	۴	بررسی وضعیت مهارت‌های مراقبت از خود،(Self Care Skills Inn]
۱۶	۸	۴	۴	بررسی نیازهای آموزشی مددجو/خانواده
۱۶	۸	۴	۴	بررسی نیازهای مشاوره ای مددجو/خانواده
۱۶	۸	۴	۴	ارزیابی پرستاری (Nursing Assessment
۱۶	۸	۴	۴	تشخیص پرستاری (Nursing Diagnosis
۱۶	۸	۴	۴	طراحی مراقبت‌های پرستاری (Nursing Care PPlan
۱۶	۸	۴	۴	انجام مراقبت‌ها و مداخلات پرستاری (Nursing Interventions & Care
۱۶	۸	۴	۴	راهنمایی و مشاوره روان پرستاری با مددجو/خانواده
۱۶	۸	۴	۴	آموزش مراقبت‌ها، داروها و روند درمان و توانبخشی به بیمار و خانواده
۱۶	۸	۴	۴	مراقبت از بیمار دچار توهم و هذیان
۱۶	۸	۴	۴	مراقبت از بیمار مشکوک به خودکشی/ارتکاب به خودکشی
۱۶	۸	۴	۴	مهارت کنترل بیمار دچار تهاجم و خشم با تکنیک های ارتباطی
۱۶	۸	۴	۴	مهارت طراحی یک بخش روان از نظر ایمنی و خدمات تخصصی روان
۱۶	۸	۴	۴	مهارت مدیریت فوریت‌های روانی و مدیریت بحران
۱۶	۸	۴	۴	مراقبت از بیمار/ خانواده بحران زده
۱۶	۸	۴	۴	تجویز داروهای روانگردان طبق کاردکس
۱۶	۸	۴	۴	مهارت شناخت عوارض داروهای روانگردان و مسمومیت های دارویی
۱۶	۸	۴	۴	مراقبت قبل، حین و بعد از الکترو شوک تراپی (ECT
۱۶	۸	۴	۴	مراقبت از بیمار دچار مسمومیت دارویی با داروهای روانگردان
۱۶	۸	۴	۴	آموزش مهارت‌های ارتباطی به بیمار و خانواده
۱۶	۸	۴	۴	آموزش مهارت‌های اجتماعی به بیمار و خانواده
۱۶	۸	۴	۴	آموزش مهارت‌های مراقبت از خود به بیمار و خانواده
۱۶	۸	۴	۴	آموزش مهارت کنترل خشم به بیمار و خانواده
۱۶	۸	۴	۴	آموزش مهارت ابراز وجود به بیمار و خانواده

۱۶	۸	۴	۴	آموزش مهارت خود مدیریتی به بیمار و خانواده
۱۶	۸	۴	۴	طراحی ترخیص برای بیمار روانی بستری Discharge Planning
۱۶	۸	۴	۴	انجام خدمات مراقبت در منزل پس از ترخیص
۱۶	۸	۴	۴	انجام خدمات روان پرستاری مبتنی بر جامعه (غربالگری، آموزش، راهنمایی و مشاوره، مراقبت و... ایشار جامعه)
۱۶	۸	۴	۴	کسب و انجام مهارت‌های پژوهشی حوزه اعصاب و روان
۱۶	۸	۴	۴	توانایی طراحی و کاربرد ابزارهای سنجش و اندازه گیری حوزه روان
۱۶	۸	۴	۴	توانایی انجام نوارنگاری مغز EEG
۱۶	۸	۴	۴	آماده نمودن بیمار برای کلیه پروسیجرهای تشخیصی و درمانی
۱۶	۸	۴	۴	آموزش مهارت‌های تاب آوری برای معتادین/خانواده‌ها و ایشار جامعه
۱۶	۸	۴	۴	انجام مراقبت‌های مربوط به متادون تراپی
۱۶	۸	۴	۴	انجام مراقبت‌های مربوط به سم زدایی سریع و فوق سریع معتادان
۱۶	۸	۴	۴	انجام مداخلات گروهی با مددجویان و خانواده‌ها
۱۶	۸	۴	۴	انجام مداخلات خانوادگی با مددجویان و خانواده‌ها
۱۶	۸	۴	۴	انجام مداخلات رفتاری با مددجویان و خانواده
۱۶	۸	۴	۴	انجام مداخلات شناختی با مددجویان و خانواده‌ها
۱۶	۸	۴	۴	آموزش تن آرامی به مددجویان و خانواده‌ها
۱۶	۸	۴	۴	آموزش مهارت‌های مقابله ای و سازگاری به مددجویان و خانواده‌ها
۱۶	۸	۴	۴	انجام مراقبت‌های زوجین و کودکان مبتلا به اختلالات روانی
۱۶	۸	۴	۴	انجام مراقبت‌ها از سالمندان مبتلا به اختلالات روانی
۱۶	۸	۴	۴	انجام مراقبت‌ها از بیماران اورژانس روانپزشکی
۱۶	۸	۴	۴	بازی درمانی برای کودکان مبتلا به اختلالات روانی
۱۶	۸	۴	۴	انجام فعالیتهای پرستاری توانبخشی روانی مانند اقتصاد ژتونی، فعالیتهای هنری، فعالیتهای ورزشی، فعالیتهای تفریحی، فراغت و...
۱۶	۸	۴	۴	آموزش ایشار مختلف مردم در مورد بهداشت روانی و پیشگیری روانی
۱۶	۸	۴	۴	جستجوی مطالب و مقالات حوزه روان و ارائه کنفرانس های علمی
۱۶	۸	۴	۴	توانایی نگارش مقالات علمی- پژوهشی در حوزه روان
۱۶	۸	۴	۴	برگزاری کارگاه آموزشی، کنفرانس علمی، آموزش کلاسی کارشناسان ودانشجویان کارشناسی پرستاری در بخشها و بیمارستانها و مراکز روانی
۱۶	۸	۴	۴	مراقبت از اختلالات روانی ویژه مانند کودکان عقب مانده ذهنی

Educational Strategies:

راهبردهای آموزشی:

این برنامه بر راهبردهای زیر استوار است:

- یادگیری مبتنی بر وظایف (Task based)
- تلفیقی از دانشجو و استاد محوری
- یادگیری مبتنی بر مشکل (Problem based)
- یادگیری جامعه‌نگر (community oriented)
- یادگیری مبتنی بر موضوع (Subject directed)
- یادگیری مبتنی بر شواهد (evidence based)
- یادگیری جامع‌نگر (Holistic Learning)
- دیسپلینری همراه با ادغام موضوعی در صورت نیاز
- آموزش مبتنی بر صلاحیت‌های تخصصی حرفه‌ای
- یادگیری سیستماتیک

روش‌ها و فنون آموزشی:

در این دوره، عمدتاً از روش‌ها و فنون آموزشی زیر بهره گرفته خواهد شد:

- انواع کنفرانسهای داخل بخشی، بین بخشی، بیمارستانی، بین رشته‌های و بین دانشگاهی و سمینار
- بحث در گروه‌های کوچک - کارگاه‌های آموزشی - ژورنال کلاب و کتاب خوانی - case presentation
- گزارش صبحگاهی - راندهای کاری و آموزشی - آموزش سرپایی - آموزش در اتاق الکترو شوک
- استفاده از تکنیک‌های آموزش از راه دور بر حسب امکانات و شبیه سازی
- مشارکت در آموزش رده‌های پایین‌تر
- Self education, self study
- روش و فنون آموزشی دیگر بر حسب نیاز و اهداف آموزشی

انتظارات اخلاقی از فراگیران

انتظار می‌رود که فراگیران:

- منشور حقوقی بیماران (۱) را دقیقاً رعایت نمایند.
- مقررات مرتبط با حفاظت و ایمنی (Safety) بیماران، کارکنان و محیط کار که توسط بخش ارائه می‌شود را دقیقاً رعایت نمایند. این مقررات باید توسط گروه آموزشی تهیه و در اختیار فراگیران قرار داده شود.
- مقررات مرتبط با Dress Code (۲) را رعایت نمایند.
- از منابع و تجهیزاتی که تحت هر شرایطی با آن کار می‌کنند، محافظت نمایند.
- به استادان، کارکنان، هم‌دوره‌ها و فراگیران دیگر احترام بگذارند و ایجاد جو صمیمی و احترام‌آمیز در محیط کار مشارکت نمایند.
- در نقد برنامه‌ها، ملاحظات اخلاق اجتماعی و حرفه‌ای را رعایت کنند.
- در انجام پژوهش‌های مربوط به رشته، نکات اخلاق پژوهش را رعایت نمایند.
- ❖ موارد ۱ و ۲ در بخش ضمایم این برنامه آورده شده‌اند.

Student Assessment

ارزیابی فراگیر:

الف- روش ارزیابی

دانشجویان با روشهای زیر ارزیابی خواهند شد.

کتبی شفاهی آزمون تعاملی رایانه‌ای OSCE OSLE OSFE

DOPS آزمون ۳۶۰ درجه

ارزیابی کارپوشه (port folio) شامل: ارزیابی کارنما (Log book)، نتایج آزمونهای انجام شده، مقالات، تشویق‌ها و تذکرات، گواهی‌های انجام کار و نظایر آن است.

ب- دفعات ارزیابی:

- مستمر
- دوره‌ای
- نهایی

فصل دوم
حداقل نیازهای برنامه آموزشی
رشته روان پرستاری
در مقطع کارشناسی ارشد ناپیوسته

حداقل هیات علمی مورد نیاز (تعداد - گرایش - رتبه):

حداقل دارای یک نفر عضو هیات علمی ثابت و تمام وقت در مرتبه دانشجویی و دو نفر عضو هیات علمی ثابت و تمام وقت در مرتبه استادیاری با حداقل سه سال سابقه تدریس و تحقیق در رشته مورد نظر

کارکنان مورد نیاز برای اجرای برنامه:

روان پرستاران شاغل در بخشهای تخصصی و درمانگاههای مشاوره

فضاها و امکانات آموزشی عمومی مورد نیاز:

فضای عمومی مورد نیاز عبارتند از:

- کلاسهای درسی
- اتاق کارآموزان و کارورزان
- اینترنت با سرعت کافی
- سالن کنفرانس
- بایگانی آموزش
- کتابخانه
- اتاق استادان
- اتاق رایانه
- Skill lab-

جمعیتهای مورد نیاز:

- کودکان و نوجوان و سالمندان - زنان در دوره های مختلف رشد و تکامل - مددجویان روانی - خانواده مددجویان روانی - مادران تازه زایمان کرده

سایر حیطه های علمی مورد نیاز:

علاوه بر اعضای هیات علمی و کارکنان مورد نیاز جهت اجرای برنامه، گروه آموزشی مربوطه می تواند از همکاری رشته های ذیل برخوردار گردد:

- اپیدمیولوژی

- آمار زیستی و تحقیق

- مدیریت و سیاستگذاری سلامت روان

- روان پرستاران شاغل در مراکز درمانی

- رابط مشاور

فضاها و عرصه های اختصاصی مورد نیاز:

• مراکز بهداشتی

• درمانگاهها و بخشهای آموزشی روان پزشکی و مغز و اعصاب

• مراکز درمانی، توانبخشی سرپایی، بستری، روزانه و شبانه روزی

• مدرسه

• خانه سالمندان

• مراکز مشاوره

• عرصه های اجتماعی مانند مراکز بازپروی سرپایی، روزانه و شبانه روزی و درمان اعتیاد

فصل سوم
مشخصات دوره و دروس
برنامه آموزشی رشته روان پرستاری
در مقطع کارشناسی ارشد ناپیوسته

نام برنامه: کارشناسی ارشد ناپیوسته رشته روان پرستاری
طول دوره و ساختار آن: مطابق با آئین نامه دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته مصوب شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی می باشد.

تعداد کل واحد های درس:

تعداد واحدهای درسی در این دوره ۳۲ واحد است که به شرح زیر می باشد:

دروس اختصاصی	۲۸	واحد
پایان نامه	۴	واحد
جمع کل	۳۲	واحد

تذکره:

- تذکره ۱: ساعات حضور در عرصه های کارآموزی و کارورزی مطابق با ساعت شیفت های کاری، از شنبه لغایت پنجشنبه خواهد بود. (۶ ساعت عصرکاری - ۶ ساعت صبح کاری - ۱۲ ساعت شب کاری)
- تذکره ۲: گذراندن کارگاه های آموزشی کارگاه مهارت های ارتباطی-کارگاه ایمنی بیمار-کارگاه کنترل عفونت در بیماران و بیمارستان- کارگاه ارتقای کیفیت خدمات و حاکمیت بالینی -کارگاه خدمات مبتنی بر شواهد برای دانشجویان الزامی است ارائه گواهی از دانشگاه های معتبر مورد قبول است.
- کارگاه های فوق توسط گروه آموزشی، با همکاری متخصصین و گروه های آموزشی دیگر طراحی و ارائه خواهند شد.
- تذکره ۳: کارآموزی و کارورزیها در ایام تعطیل با توجه به امکانات و نظر مدیران آموزشی دانشکده می تواند اجرا شود.
- تذکره ۴: از تمام ظرفیت های آموزشی و بالینی برای آموزش این دوره استفاده گردد.

شرح دوره :

نیمسال اول: جمع واحد : ۱۰/۵ واحد

* دروس نظری - عملی: ۹ واحد (کدهای ۰۱-۰۲-۰۳-۰۴-۰۵-۰۸) به مدت ۲/۵ ماه
* کارآموزی: ۱/۵ واحد (کدهای ۰۴-۰۵-۰۸)، به مدت ۲ ماه
* تعداد کشیک: ۱۱: ۲ شب کار - ۵ صبح کار - ۴ عصر کار
* کارگاه های آموزشی: کارگاه مهارت های ارتباطی-کارگاه ایمنی بیمار

نیمسال دوم: جمع واحد : ۸ واحد

* دروس نظری - عملی: ۵ واحد (کدهای ۰۶-۰۷-۰۹-۱۰-۱۱) به مدت ۲ ماه
* کارآموزی: ۳ واحد (کدهای ۰۷-۰۹-۱۰-۱۱) به مدت ۲/۵ ماه
* تعداد کشیک: ۲۱: ۴ شب کار - ۱۰ صبح کار - ۷ عصر کار
* کارگاه های آموزشی: کارگاه کنترل عفونت در بیماران و بیمارستان
* ثبت نام و شروع پایان نامه

نیمسال سوم: جمع واحد : ۷/۵ واحد

* دروس نظری - عملی: ۴ واحد (کدهای ۱۲-۱۳-۱۴-۱۵-۱۶) ادامه پایان نامه به مدت ۲ ماه
* کارآموزی: ۳/۵ واحد (کدهای ۱۲-۱۳-۱۴-۱۵-۱۶) به مدت ۲/۵ ماه
* تعداد کشیک: ۲۵: ۵ شب کار - ۱۲ صبح کار - ۸ عصر کار
* کارگاه های آموزشی: کارگاه ارتقای کیفیت خدمات و حاکمیت بالینی

نیمسال چهارم: ۱۰ واحد (۴ واحد پایان نامه و کارورزی ۶ واحد)

* دروس: ادامه پایان نامه و دفاع از پایان نامه
- کارورزی: ۶ واحد (۱۶) ۴۰۸ ساعت
- انجام کارورزی به مدت ۳ ماه در عرصه به صورت تمام وقت، شیفت در گردش
- محل کارورزی: کلیه بخش های روان پزشکی کودک و نوجوان - روان پزشکی بزرگسالان - اورژانس های روان پزشکی درمانگاه های اعتیاد
- هر ماه ۱۳۶ ساعت جمعاً ۴۰۸ ساعت (کشیک ها: ۱۶ شب کار - ۲۰ صبح کار - ۱۶ عصر کار)
* کارگاه آموزشی: کارگاه خدمات مبتنی بر شواهد

تذکر: جهت فراغت از تحصیل دانشجویان تکمیل نمودن Log book مهارتهای تخصصی مصوب الزامی می باشد.

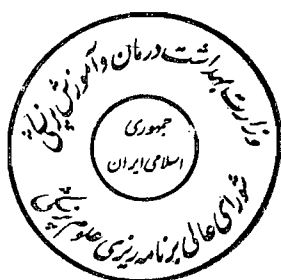

جدول الف - دروس کمبود یا جبرانی برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته رشته روان پرستاری

پیش نیاز یا همزمان	تعداد ساعات درسی			تعداد واحد درسی			نام درس	کد درس
	جمع	عملی	نظری	جمع	عملی	نظری		
-	۲۶	۱۷	۹	۱	۰/۵	۰/۵	سیستم های اطلاع رسانی پزشکی*	۰۱
-	۶۸	۳۴	۳۴	۳	۱	۲	آمار و روش تحقیق پیشرفته**	۰۲
-	۹۴	۵۱	۴۳	۴	۱/۵	۲/۵	جمع	

* گذراندن این درس برای همه دانشجویان به عنوان درس کمبود یا جبرانی الزامی می باشد.

** گذراندن این درس با تشخیص گروه آموزشی و تایید شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه به عنوان درس کمبود یا جبرانی الزامی است.

جدول ب: دروس اختصاصی برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته رشته روان پرستاری

ردیف	نام درس	تعداد واحد					تعداد ساعات					پیش نیاز یا همزمان
		نظری	عملی	کارآموزی	کارروزی	جمع	نظری	عملی	کارآموزی	کارروزی	جمع	
۰۳	اخلاق، حقوق و قانون در روان پرستاری	۱	۰/۵	-	-	۱/۵	۱۷	۱۷	-	-	۳۴	-
۰۴	نظریه ها، الگوهای روان پرستاری و کاربرد آنها	۱/۵	-	۰/۵	-	۲	۲۶	-	۲۶	-	۵۲	-
۰۵	مدیریت پرستاری در بخشهای روانپزشکی	۱	-	۰/۵	-	۱/۵	۱۷	-	۲۶	-	۴۳	۰۴
۰۶	روش های آموزشی	۱	۰/۵	-	-	۱/۵	۱۷	۱۷	-	-	۳۴	-
۰۷	داروشناسی اختصاصی (سایکوفارماکولوژی)	۱	-	۰/۵	-	۱/۵	۱۷	-	۲۶	-	۴۳	-
۰۸	اصول سلامت روان و روان پرستاری	۱	-	۰/۵	-	۱/۵	۱۷	-	۲۶	-	۴۳	-
۰۹	اصول مشاوره در روان پرستاری	۰/۵	-	۰/۵	-	۱	۹	-	۲۶	-	۳۵	۰۸
۱۰	اختلالات روانی بزرگسالان و مراقبتهای روان پرستاری	۱	-	۱	-	۲	۱۷	-	۵۱	-	۶۸	۰۸ و ۰۹
۱۱	مداخلات روان پرستاری فردی	۱	-	۱	-	۲	۱۷	-	۵۱	-	۶۸	۰۷ و ۰۸ و ۰۹
۱۲	مداخلات روان پرستاری گروهی و خانوادگی	۱	-	۱	-	۲	۱۷	-	۵۱	-	۶۸	۱۱
۱۳	مداخلات روان پرستاری کودکان و نوجوانان	۱	-	۱	-	۲	۱۷	-	۵۱	-	۶۸	۰۸
۱۴	اختلالات روانی سالمندان و مراقبتهای روان پرستاری	۱	-	۰/۵	-	۱/۵	۱۷	-	۲۶	-	۴۳	۰۷ و ۰۸
۱۵	پرستاری اعتیاد (از پیشگیری تا توانبخشی با رویکرد خانواده محور)	۰/۵	-	۰/۵	-	۱	۹	-	۲۶	-	۳۵	۰۷ و ۰۸ و ۰۹
۱۶	فوریت های روان پرستاری	۰/۵	-	۰/۵	-	۱	۹	-	۲۶	-	۳۵	-
۱۷	کارروزی	-	-	-	-	۶	-	-	-	-	۴۰۸	-
۱۸	پایان نامه											۴
جمع												۳۲

نام درس: سیستمهای اطلاع‌رسانی پزشکی

کد درس: ۰۱

پیش‌نیاز یا همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۱

نوع واحد: نظری- عملی (۰/۵ واحد نظری- ۰/۵ واحد عملی)

رئوس مطالب (۹ ساعت نظری- ۱۷ ساعت عملی):

*آشنایی با رایانه‌ی شخصی:

۱- شناخت اجزای مختلف سخت‌افزاری رایانه شخصی و لوازم جانبی.

۲- کارکرد و اهمیت هریک از اجزای سخت‌افزاری و لوازم جانبی.

*آشنایی و راه‌اندازی سیستم عامل ویندوز:

۱- آشنایی با تاریخچه‌ی سیستم عامل‌های پیشرفته خصوصاً ویندوز.

۲- قابلیت و ویژگی‌های سیستم عامل ویندوز.

۳- نحوه‌ی استفاده از Help ویندوز.

۴- آشنایی با برنامه‌های کاربردی مهم ویندوز (ورد، پاورپوینت، اکسس، اکسل و ...)

آشنایی با بانکهای اطلاعاتی مهم و نرم‌افزارهای عملی- کاربردی رشته تحصیلی.

۱- معرفی و ترمینولوژی اطلاع‌رسانی.

۲- آشنایی با نرم‌افزارهای کتب مرجع رشته تحصیلی روی لوح فشرده و نحوه استفاده از آنها.

۳- آشنایی با بانکهای اطلاعاتی نظیر: Medline, Embase, Biological Abstract و ... و نحوه‌ی جستجو در آنها.

۴- آشنایی با مجلات الکترونیکی Full-Text موجود روی لوح فشرده و روشهای جستجو در آنها.

*آشنایی با اینترنت:

۱- آشنایی با شبکه‌های اطلاع‌رسانی.

۲- آشنایی با مرورگرهای مهم اینترنت و فراگیری ابعاد مختلف آن.

۳- فراگیری نحوه‌ی تنظیم مرورگر اینترنت برای اتصال به شبکه.

۴- مهارت جستجو با موتورهای جستجوی مهم و جستجوی علمی scientific search

۵- آشنایی با چند سایت معروف و مهم رشته‌ی تحصیلی.

منابع درس:

1-Finding Information in Science, Technology and Medicine Jill Lambert, Taylor & Francis, latest edition

2- Information Technology Solutions for Healthcare Krzysztof Zieliński et al., latest edition

شیوه ارزشیابی فراگیر:

- در حیطه شناختی: ارزشیابی دانشجو در اواسط و پایان دوره بصورت تشریحی انجام می‌شود.

- در حیطه روانی- حرکتی: آزمون عملی مهارت دانشجو در استفاده از رایانه، سیستم عامل ویندوز و جستجوی

اینترنتی با استفاده از چک لیست انجام می‌گیرد.

هدف کلی درس: تسلط فراگیران بر مفاهیم آمار توصیفی-تحلیلی، روش های تحقیق علمی، بگونه ای که قادر به طراحی و اجرای یک طرح پژوهشی و کاربرد نتایج تحقیقات گذشته در عمل باشند.

شرح درس: در این درس اصول و مبانی روش تحقیق، چگونگی طراحی یک طرح پژوهشی و قواعد نقد و بررسی پژوهشهای دیگر مرور شده و دانشجویان با نحوه مواجهه علمی با مسایل پیرامون خود، می‌توانند نگرش حل مساله را کسب نموده و در کشف راههای علمی قادر و توانا می‌گردند.

رئوس مطالب: (۶۸ ساعت)

الف: (نظری ۳۴ ساعت)

- تعریف اخلاق پرستاری و اهمیت آن
- تاریخ اخلاق پرستاری و روابط انسانی
- کرامت انسانی و ارزشهای اخلاقی
- فلسفه اخلاق
- قسمت اول- آمار:

- مروری بر مقیاسهای اندازه گیری (اسمی-رتبه ای-فاصله ای-نسبتی)
  - مروری بر شاخصهای تمایل مرکزی آمار توصیفی (میانگین، مد، میانه)
  - مروری بر شاخصهای پراکندگی آمار توصیفی (انحراف معیار، خطای معیار، واریانس)
  - مروری بر آزمون فرض
  - آشنایی با خطای نوع اول و دوم و نحوه محاسبه P-Value و فاصله اطمینان
  - آشنایی با آزمونها برای مقایسه دو یا چند گروه با در دست داشتن داده های کمی و کیفی (مجذور کای، مکنمار، ویلکاکسون، کروسکال-والیس، تی زوج،.....)
  - نحوه تعیین حجم نمونه به کمک نرم افزار
  - محاسبه حساسیت و ویژگی
  - آشنایی با نرم افزار SPSS :
  - تعریف و کار با پرونده ها
  - وارد کردن و ویرایش داده ها
  - صادر کردن و وارد کردن فایلها در SPSS
  - جستجوی مقادیر، متغیرها و سطرها
  - ایجاد متغیر در SPSS
  - کار با نمودارها و گزارشهای SPSS
  - انجام آزمونهای مورد نیاز، تجزیه و تحلیل آماری از جمله Reg. Correlation, χ^2 , T-test
- قسمت دوم- روش تحقیق :

- مروری بر اصول روش تحقیق
  - آشنایی با پژوهش (تاریخچه ، تعاریف ..... انواع مطالعات کمی، انتخاب موضوع)
  - چهارچوب نظری- پنداشتی و مروری بر مطالعات و روش استفاده از منابع
  - اهداف، سئوالات، فرضیه ها، پیش فرضها، محدودیت های پژوهش،
  - روشها و مواد شامل (جامعه، نمونه و روشهای نمونه گیری، محیط پژوهش، متغیرها و مقیاس سنجش آنها، روشهای گردآوری داده ها، اعتبار و اعتماد ابزار، نمایش یافته ها، منابع داده ها، روشهای آماری تجزیه و تحلیل اطلاعات، اصول اخلاقی در پژوهش)
  - نتیجه گیری و بحث پیشنهادات برای کاربرد یافته ها و پژوهشهای آتی
  - مروری بر انواع مطالعات کیفی
  - نحوه تنظیم یک طرح پژوهشی
  - روشهای کاربردی نتایج تحقیقات در بهبود خدمات پرستاری (Research Utilization)
- ب: (عملی ۳۴ ساعت)
- انجام محاسبات آماری بر روی داده های فرضی یا داده های یک پژوهش
  - کار بر روی طرح پژوهشی

منابع درس :

- 1- Wood, GT, Haber. J, Nursing Research: Method, Critical Appraisal Utilization, Mosby. (Last edition)
- 2- Deniz, F. Polit, B. Nursing Research. (Last edition)
- ۳- روش های آماری و شاخص های بهداشتی، تالیف دکتر کاظم محمد؛ دکتر حسین ملک افضلی ، آخرین چاپ
- ۴- اصول آمار زیستی، دکتر آیت اللهی ، آخرین چاپ
- ۵- کتب و مجلات دیگر در زمینه تحقیق در پرستاری

شیوه ارزیابی دانشجو :

نظری:

- حضور موثر در کلاس
- امتحانات میان ترم و پایان ترم
- مشارکت فراگیران در اداره کلاس (ارائه سمینار)
- نقد و بررسی ۲ پژوهش
- امتحانات کتبی دوره ای و پایانی
- عملی: ارائه کتبی یک طرح پژوهشی

نام درس : اخلاق، حقوق و قانون در روان پرستاری

کد درس : ۰۳

پیش نیاز یا همزمان : ندارد

تعداد واحد: ۱/۵ واحد

نوع واحد: ۱ واحد نظری - ۰/۵ واحد عملی

شرح درس: این درس مبانی نظری و مهارت‌های لازم برای اقدامات اخلاقی و حقوقی در مراقبت‌های روان پرستاری و برقراری ارتباط حرفه‌ای را بر اساس ارزشهای انسانی فراهم می‌کند. در این درس فراگیران با نحوه حمایت از حقوق مددجویان و خانواده آنها آشنا شده و راههای توسعه اعمال اخلاقی در روان پرستاری را فرا می‌گیرند. در این درس علاوه بر بررسی ماهیت موضوعات اخلاق روان پرستاری، نظریه‌های اخلاقی مورد بررسی قرار گرفته و جنبه‌های اخلاقی اعمال و ارتباطات حرفه‌ای پرستاری تجزیه و تحلیل می‌شود. در این درس فراگیران به موضوعات اخلاقی در زمینه کار پرستاری حساس شده و تصمیم‌گیری اخلاقی را تجربه و تمرین می‌کنند تا از این راه صلاحیتهای اخلاق حرفه‌ای در آنها تقویت شود.

اهداف کلی:

فراگیران در پایان این درس قادر خواهند بود:

- جنبه‌های تاریخی و مبانی نظری اخلاق پرستاری را بیان کنند
- اصول اخلاق زیستی و کاربردهای آن در پرستاری را شرح دهد
- دیدگاههای اخلاقی در کار پرستاری را مورد تجزیه و تحلیل قرار دهند
- راههای تصمیم‌گیری اخلاقی با در نظر گرفتن روابط انسانی در رشته‌های مختلف علوم پزشکی، منطبق با اخلاق پرستاری و بالاحص روان پرستاری را توضیح دهد
- در مباحث مربوط به تصمیم‌گیریهای اخلاقی در مراقبت از مددجویان مشارکت کند
- راهکارهای توسعه عملکرد اخلاقی در روان پرستاری را شرح دهد
- نسبت به موضوعات اخلاقی حساسیت نشان دهند
- نسبت به حمایت از حقوق مددجویان متعهد باشد
- رشد اخلاق حرفه‌ای خود و محیط کاری خود را مورد نقد قرار دهد
- ارزشهای اخلاقی و کرامت انسانی در محیط‌های کاری خود را مورد نقد قرار دهد
- منشور حقوق بیمار در بخشهای روانپزشکی را شرح دهد
- ملاحظات قانونی در روان پرستاری و روانپزشکی قانونی را مورد بحث قرار دهد

رئوس مطالب: (۳۴ ساعت)

الف- نظری : ۱ واحد (۱۷ ساعت)

- تعریف اخلاق پرستاری و اهمیت آن
- معنویت و فلسفه اخلاق
- سلامت و معنویت
- کرامت انسان و ارزشهای اخلاقی اسلامی
- تاریخ اخلاق پرستاری و روابط انسانی

- اصول اخلاق زیستی (اتونومی، سود رسانی، عدم ضرر و زیان، عدالت)
- حساسیت اخلاقی در امر آموزش پرستاری (بالینی) و بالاخص روان پرستاری
- مدل‌های ارتباطی پزشک - پرستار - بیمار - خانواده
- اصول تصمیم‌گیری بر اساس مبانی اخلاقی در تقابل با مشکلات حرفه‌ای روان پرستاری
- مفاهیم اخلاقی در قوانین پرستاری و روان پرستاری
- شناخت حقوق اساسی بشر و احترام به حقوق مددجو/بیمار
- مسئولیت‌های حرفه‌ای روان پرستاران مبتنی بر موازین اخلاقی
- موضوعات اخلاقی در مراقبت پرستاری از گروه‌های آسیب‌پذیر و بالاخص مددجویان روانی
- کدهای اخلاقی و راهنماهای حرفه‌ای
- اخلاق حرفه‌ای در نظام سلامت
- معضلات اخلاقی و قانونی در پرستاری (سوء رفتار حرفه‌ای، غفلت، ...) و بالاخص مددجویان روانی
- بکارگیری اصول اخلاقی و رعایت ارزش‌های انسانی و حرفه‌ای در جریان ارائه مراقبت‌های تخصصی به مددجو/بیمار خاص و خانواده‌های آنها
- روانپزشکی و روان پرستاری قانونی forensic psychiatry

ب- عملی: ۰/۵ واحد (۱۷ ساعت)

- ارائه گزارش کتبی و شفاهی (کنفرانس) از چالش‌های اخلاق پرستاری و روابط حرفه‌ای روان پرستاری از یکی از بخش‌های مراقبت روان پرستاری بالینی
- ارائه راهکارها مبتنی بر موازین و کدهای اخلاقی

منابع درس:

قرآن کریم

۱. نهج الفصاحه
۲. نهج البلاغه
۳. رساله حقوق امام سجاد علیه السلام
۴. کلینی رازی، محمد ابن یعقوب. اصول کافی. تهران: دارالکتب الاسلامیه؛ ۱۳۶۵.
۵. بحار الانوار
۶. مصباح یزدی، محمد تقی. آموزش فلسفه. تهران: انتشارات سازمان تبلیغات اسلامی، ۱۳۶۴.
۷. مصباح یزدی، محمد تقی. در جستجوی عرفان اسلامی. قم: انتشارات موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی، ۱۳۸۷.
۸. لاریجانی، باقر. پزشک و ملاحظات اخلاقی ج ۱ و ۲. انتشارات برای فردا. تهران. ۱۳۸۳.
۹. دماری، بهزاد. سلامت معنوی. انتشارات طب و جامعه، تهران: چاپ اول، زمستان ۱۳۸۸.
۱۰. طباطبائی، محمد حسین. معنویت تشیع. قم: انتشارات تشیع، ۱۳۵۴.
۱۱. مطهری، مرتضی. آزادی معنوی. تهران: انتشارات صدرا، ۱۳۶۱.

۱۲. بوالهروی، جعفر. موضوعات و زمینه های پژوهش در موارد مشترک روانشناسی، روانپزشکی و مذهب. اندیشه و رفتار، سال سوم شماره ۱۰ و ۹، ۱۳۷۶.

۱۳. اشرفی، منصور. اخلاق پزشکی و سوء رفتار حرفه ای. دانشگاه علوم پزشکی ایران. تهران ۱۳۸۴.

۱۴. جولایی، سودابه. دهقان نیری، ناهید. اخلاقیات در پرستاری. وزارت بهداشت. معاونت سلامت- دفتر امور پرستاری ۱۳۸۸.

15- B, Rich K. L (last edition) Nursing Ethics Across the curriculum and into practice, Boston: Jones and Bartlett Publishers.

16- Davis A. J, Tschudin V., Rave L. D. Essentials of teaching and learning in nursing

17- Thompson I. E, Melia K. M, Boyd Kenneth M, Horsburgh D. (last edition) Nursing ethics, Edinburgh: Churchill Livingstone.

18- Sachedina, A., Islamic biomedical ethics. Principles and Application. Oxford University Press, 2009.

شیوه ارزیابی دانشجو:

نظری: امتحانات کتبی دوره ای و پایانی

عملی: ارزشیابی گزارشات کتبی و شفاهی ارائه شده

پیش نیاز یا همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: ۱/۵ واحد نظری - ۰/۵ واحد کارآموزی

هدف کلی درس: در پایان درس دانشجویان بتوانند انواع نظریه ها و الگوهای مهم در رشته پرستاری را توضیح داده و ضمن آشنایی با ضرورت بکارگیری آنها در عرصه های مختلف رشته پرستاری اصول، شرایط و نحوه بکارگیری مدل را شرح دهند.

شرح درس: رشد حرفه پرستاری زاینده رویکرد علمی و تولید دانش و تئوریها بر مبنای دانش تجربی است. نظریه ها و الگوها در واقع همان دانش اختصاصی و ویژه پرستاری هستند که نحوه بکارگیری دانش و مهارتهای مراقبتی و درمانی را هدایت و تسهیل می کند.

الف- نظری: ۱/۵ واحد (۲۶ ساعت)

- مفهوم نظریه و الگوی پرستاری
- مشخصات اصلی یک نظریه و ارتباط الگو و نظریه
- مروری بر تاریخچه نظریه و مدلها در پرستاری مبتنی بر نظریه های پرستاری
- کاربرد فرآیند پرستاری در ارائه خدمات پرستاری
- نظریه پردازان و ارائه دهندگان مدلها معروف پرستاری شامل: (فلورانس نایتینگل - روی - اورم - جانسون - واتسون - فریدمن - کینگز - راجرز - پیلو - عبد ا...)
- کاربرد نظریه های مهم در روان پرستاری (پاولف، اسکینر، اریکسون، پیاژه، سولیوان، مازلو، فروید، برن، بک، و...)
- اصول، شرایط و نحوه بکارگیری نظریه ها و مدلها پرستاری

ب- کارآموزی: ۰/۵ واحد (۲۶ ساعت)

خدمات: طراحی برنامه مراقبت بالینی مددجویان در چارچوب الگوهای تدریس شده، مراقبت از مددجویان مبتلا به بیماریهای روانی بستری در بخش های روان پزشکی با بهره گیری از مدل های معرفی شده
عرصه: بخشهای روانپزشکی
کشیک: با توجه به برنامه زمان بندی شده

منابع درس: کتب و مجلات معتبر در ارتباط با نظریه ها و الگوهای پرستاری مطابق با دانش روز منتشره از دانشگاهها و مراکز علمی معتبر دنیا

شیوه ارزیابی دانشجویان:

- حضور فعال و شرکت در بحث های گروهی
- ارائه خلاصه مقالات و کنفرانس
- انتخاب یک مدل و بررسی شرایط و نحوه بکارگیری آن در یکی از عرصه های حرفه ای و گزارش آن به صورت شفاهی و کتبی (پروژه عملی)
- آزمون کتبی دوره ای و پایانی

کد درس: ۰۵

نام درس: مدیریت پرستاری در بخش های روانپزشکی

پیش نیاز یا همزمان: نظریه ها، الگوهای روان پرستاری و کاربرد آنها

تعداد واحد: ۱/۵ واحد

نوع واحد: ۱ واحد نظری - ۰/۵ واحد کارآموزی

هدف کلی درس: تسلط بر دانش و کسب مهارت رهبری و مدیریت پرستاری به منظور اداره موثر و همه جانبه سازمانها در عرصه های مختلف خدمات بهداشتی، درمانی و توانبخشی

شرح درس:

در این درس ضمن مرور تاریخچه، تئوریه‌ها، اصول و وظایف مدیریت و با تاکید بر مفاهیم: فرآیند ارتقاء کیفیت، استانداردهای پرستاری، مدیریت استراتژیک و .... پرستاران را در جهت اداره همه جانبه سازمانهای پرستاری به منظور ارتقاء توانمندی های مدیریت در بخش های بالینی آماده می نماید.

رئوس مطالب (۴۳ ساعت):

الف- نظری: ۱ واحد (۱۷ ساعت)

- مبانی مدیریت خدمات پرستاری در بخش های بالینی
- مروری بر اصول مدیریت (طرح و برنامه ریزی، سازماندهی، هدایت و رهبری، نظارت و کنترل و ...)
- روانشناسی در مدیریت و سازمان (تغییر، ارتباط، انگیزش، تفکر خلاق و ...)
- بودجه نویسی و اقتصاد در مدیریت پرستاری
- کاربرد علم آمار و انفورماتیک در مدیریت پرستاری
- آشنایی با سازمان های ملی و بین المللی پرستاری
- قانون و اخلاق در مدیریت پرستاری
- تامین نیروی انسانی (تقسیم کار، شرح وظایف و ...)
- جذب و نگهداری، ارتقاء، بهسازی و توسعه نیروی انسانی
- آموزش ضمن خدمت و بازآموزی ها
- استانداردها و حسابرسی در پرستاری
- تصمیم گیری و مشکل گشایی
- قدرت و تفویض اختیار
- ارزشیابی عملکرد کارکنان
- نحوه طراحی و تجهیز بخش های روان با حفظ ایمنی بیمار و رعایت نکات ساختمانی جهت ایمنی بیماران
- مدیریت استراتژیک، مشارکتی، مدیریت زمان، مدیریت کیفیت جامع (T.Q.M)
- مدیریت در بحران و بلایای طبیعی
- مدیریت و طراحی سیستم اطلاعاتی (M.I.S)

ب: کارآموزی ۰/۵ واحد (۲۶ ساعت)

خدمات: برنامه ریزی و نظارت بر حسن اجرای برنامه های مراقبت از بیمار

- نظارت بر حسن اجرای برنامه های آموزش به بیمار و خانواده آنان (برنامه ریزی ترخیص بیمار و پیگیری آن در منزل)
- بررسی نیازهای آموزشی کارکنان و برنامه ریزی آموزش مداوم مبتنی بر نیازهای مذکور
- آشنایی با سطوح مدیریتی مراکز خدمات بهداشتی درمانی با همکاری و مشارکت مدیران مسئول در برنامه ریزیهای مدیریتی و نحوه ارزشیابی و مدیریت
- مراقبت از بیماران بستری در بخش های مرتبط با روان پزشکی با بهره گیری از مدل های معرفی شده و بکار بستن توانمندی و مهارت های مورد انتظار

عرصه: بخشهای روانپزشکی

کشیک: با توجه به برنامه زمان بندی شده

منابع درس:

- 1- Gillies D. Ann. *Nursing Management, A system Approach*, WB Saunders's Co; Last Edition
- 2- Tomey, Ann Marriner; "*Nursing Management and Leadership*". Mosby Co.
- 3- Kelly, Patricia. "Nursing Leadership & Management". Thomson Delmar Learning. USA Last Edition.
- 4- Swansburg C. Russell ; Swansburg J. Richard. "Introductory Management and Leadership for Nurses". Jones and Bartlett Publishers. Last Edition.

۵- کتب و مجلات معتبر دیگر در زمینه مدیریت پرستاری

شیوه ارزیابی دانشجو :

ارزیابی نظری:

- شرکت در کلاس و ارائه پروژه درسی
- امتحانات دوره ای و پایانی برای مباحث نظری و کارورزی
- سمینار مسایل مدیریت پرستاری

ارزیابی کارآموزی:

ارزیابی پروژه کارآموزی در مدیریت

نام درس: روش های آموزشی

کد درس: ۰۶

پیش نیاز یا همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۱/۵ واحد

نوع واحد: ۱ واحد نظری - ۰/۵ واحد عملی

هدف کلی درس: تسلط بر دانش و کسب مهارت‌های تدریس و برنامه ریزی آموزشی به منظور طراحی برنامه آموزشی، تدریس و ارزشیابی نحوه اجرای آموزش جهت اعتدالی آگاهی های مددجو، خانواده، دانشجویان و کارکنان در سطوح مختلف.

شرح درس: در این درس روشهای آموزش و اصول یادگیری، عوامل موثر بر هر کدام مطرح و مورد بحث قرار می گیرد. هر دانشجو دو برنامه آموزشی را برای یک گروه دانشجو یا فراگیر (یکی در داخل و یکی در خارج از کلاس) طبق الگوی تعیین شده تهیه و علاوه بر ارائه کتبی بصورت عملی اجرا و ارزشیابی می کند.

رئوس مطالب: ۳۴ ساعت (۱۷ ساعت نظری-۱۷ ساعت عملی)

- یادگیری (تعاریف، تئوریا، اصول کلی) اصول، فرآیند و عوامل موثر در یادگیری و یاد دهی (آموزش)
- معرفی الگوهای تدریس
- برنامه ریزی آموزشی، اهداف، راهبردها و مواد آموزشی
- نظریه های مهم یادگیری (شناختی، رفتاری، آزمایش و خطا، تقویت، حافظه، فراموشی، هوش و...)
- انواع یادگیری، مهارت‌های ذهنی و راهبردها
- انتخاب و بهره برداری از رسانه ها
- روشهای نوین تدریس در علوم پزشکی
- طراحی و برنامه ریزی یک آموزش (آموزش انفرادی و گروهی)
- ارزشیابی آموزشی (مفاهیم، اصول، انواع آن، آزمونها و کاربرد آنها)
- ارزشیابی عملکرد

منابع درس:

کلیه کتب و مقالات جدید مربوط به روش تدریس و برنامه ریزی آموزشی

شیوه ارزیابی دانشجو:

نظری:

- حضور فعال در کلاس

- امتحانات مرحله ای و پایانی

عملی: (۱۷ ساعت)

- تدوین و ارائه کتبی دو برنامه آموزشی

- اجرای ۲ برنامه آموزشی

نام درس : داروشناسی اختصاصی (سایکوفارماکولوژی)

کد درس : ۰۷

پیش نیاز یا همزمان : ندارد

تعداد واحد: ۱/۵

نوع واحد: ۱ واحد نظری - ۰/۵ واحد کارآموزی

هدف کلی درس: دانشجو قادر خواهد شد تا به : اثرات، تداخلات دارویی، عوارض، دوز مصرفی داروها پی برده، احتیاطات پرستاری و فرآیند مصرف دارو به مددجو و خانواده آموزش دهد. فراگیر قادر خواهد شد با بکارگیری فرآیند پرستاری، مصرف دارو در مددجویان را در بیماریهای حاد مزمن برنامه ریزی و اجرا نماید.

شرح درس: این درس به شرح فارماکولوژی اختصاصی بالینی و درمانی با توجه به مشکلات شایع می پردازد.

الف- نظری: ۱ واحد (۱۷ ساعت) :

- فیزیولوژی مغز و اعصاب
- مروری بر اصول فارماکوکینتیک و فارماکودینامیک داروهای روانگردان (نورولپتیک) و مغزو اعصاب
- کاربرد و استفاده از داروها در اختلالات حاد و مزمن اعصاب و روان
- آشنایی با علائم و نشانه‌های عوارض داروهای مصرفی در اختلالات یاد شده و نقش پرستار
- مداخلات و احتیاطات پرستاری در استفاده از داروها در روان پرستاری
- آموزش به مددجو و خانواده درباره مصرف صحیح داروها در حین درمان و دوران بازتوانی
- آشنایی و کاربرد داروها در فوریت های روانپزشکی
- فوریت‌های مسمومیت های دارویی، تشخیص، مراقبت و روشهای مقابله آن

ب- کارآموزی: ۰/۵ واحد (۲۶ ساعت) :

خدمات: آشنایی با داروهای مصرفی

- آرایه داروهای تجویز شده به مددجویان، بررسی و ارزیابی اثرات داروها
- تهیه گزارش کتبی از عکس العمل بیمار از دارو درمانی
- روش های مقابله و مراقبت از مددجو در مسمومیت های داروهای خاص

عرصه: بخشهای روانپزشکی، داروخانه های تخصصی

کشیک: با توجه به برنامه زمان بندی شده

منابع درس: جدیدترین منابع و ژورنالهای موجود در زمینه داروشناسی و دارو درمانی اختصاصی

شیوه ارزیابی دانشجو :

- شرکت فعال در کلاس درس

- ارائه مقالات به روز در خصوص داروهای مصرفی در اختلالات اعصاب و روان با تاکید بر داروهای جدید و

رویکردهای نوین و مبتنی بر شواهد در مراقبت های پرستاری مربوطه

نام درس: اصول سلامت روان و روان پرستاری

کد درس : ۰۸

پیش نیاز یا همزمان : ندارد

تعداد واحد: ۱/۵

نوع واحد: ۱ واحد نظری - ۰/۵ واحد کارآموزی

هدف کلی درس: آگاهی و کسب دانش در مورد اصول سلامت روان و راههای ارتقاء آن، سطوح مختلف پیشگیری، مبانی روان پرستاری در زمینه های زیستی، روانی، اجتماعی، فرهنگی مراقبتهای روان پرستاری

شرح درس: این درس در جهت دستیابی و افزایش آگاهی در مورد اصول سلامت روان، نقش نیازها در تامین و ارتقاء سلامت روان، آگاهی به اصول روان پرستاری و نقش روان پرستاران در مراقبت از بیماران مبتلا به اختلالات روانی تاکید دارد.

الف- نظری: ۱ واحد (۱۷ ساعت)

الف) اصول و مبانی سلامت روان

- تعریف سلامت روانی و اهمیت و اصول آن
- تاریخچه سلامت روان و روان پرستاری ایران و جهان
- ارتباط نیازهای جسمی، روانی و اجتماعی در تامین سلامت روانی
- عوامل خطر آفرین و موثر در مخدوش نمودن سلامت روان
- ارتباط سلامت روان با سطوح مختلف پیشگیری
- نقش روان پرستاران و اعضای تیم روان پزشکی در مراکز سرپایی، بیمارستان و جامعه

ب) اصول و مبانی روان پرستاری

- آناتومی، فیزیولوژی و بیوشیمی مغز و اعصاب
- تکنیکهای تشخیصی کلینیکی و پاراکلینیکی
- اتیولوژی اختلالات روانی
- پیشگیری از اختلالات
- جنبه های اخلاقی و قانونی در روان پرستاری
- علائم و نشانه های اختلالات روانی
- بررسی و ارزیابی بیمار دچار اختلال روانی
- مروری بر اختلالات روانی
- مقیاس های سنجش رفتار و روان سنجی
- درمانهای مکمل

ب- کارآموزی: ۰/۵ واحد (۲۶ ساعت)

خدمات:

- ارائه خدمات تخصصی روان پرستاری مبتنی به بررسی نیازهای جسمی روانی مددجویان با کاربرد موازین اخلاقی
  - ارائه سمینارهای فردی و گروهی
  - برنامه ریزی و اجرای مراقبت از بیماران روانی با بیماریهای مختلف مبتنی بر فرآیند پرستاری
  - انجام مداخلات روان پرستاری و ارائه نتایج آن به صورت سمینار
- عرصه: بخشها و درمانگاه های روانپزشکی
کشیک: با توجه به برنامه زمان بندی شده

منابع درس:

- ۱- کتب و مقالات معتبر علمی و به روز مرتبط با سلامت روانی و روان پرستاری
- ۲- شریف، فرخنده و همکاران، پرستاری بهداشت روان، آخرین چاپ
- ۳- فلاحی خشکناز، مسعود، معنویت، مراقبت معنوی و معنویت درمانی، ناشر دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی و انتشارات رسانه تخصصی، آخرین چاپ

4- Bauer, B. Mental Health nursing - last edition

شیوه ارزیابی دانشجو:

نظری:

- شرکت فعال در کلاس
- برگزاری آزمونهای میان دوره ای و پایان دوره

کارآموزی:

ارائه دو برنامه مراقبت پرستاری به صورت کتبی
ارزشیابی سمینار ارائه شده توسط دانشجو

کد درس: ۰۹

نام درس: اصول مشاوره در روان پرستاری

پیش نیاز یا همزمان: اصول سلامت روان و روان پرستاری

تعداد واحد: ۱

نوع واحد: ۰/۵ واحد نظری - ۰/۵ واحد کارآموزی

هدف کلی درس: آشنایی و شناخت مفاهیم، اصول، تکنیک های مشاوره و کاربرد آن در ارائه خدمات روان پرستاری
شرح درس: ارائه خدمات صحیح مشاوره ای نیازمند داشتن آگاهی از اصول و تکنیک ها و کاربرد آن در زمینه های مختلف مراقبت های بهداشتی و درمانی توسط فراگیر می باشد. این درس در جهت شناخت اصول، نظریه ها و تکنیک های مشاوره و کسب مهارت در آن زمینه و کاربرد آن در روان پرستاری تاکید دارد.

الف- نظری: ۰/۵ واحد (۹ ساعت):

- تعریف مفاهیم مشاوره و راهنمایی
- اصول و مبانی مشاوره در روان پرستاری
- تاریخچه، کاربرد و نیاز به مشاوره در روان پرستاری
- تئوریهای مشاوره در روان پرستاری و کاربرد آن
- مشاوره در اعتلای سلامت روان و زندگی سالم
- اهداف و فرآیند مشاوره
- مشخصات مشاوره - مهارتهای مشاوره
- انواع مشاوره
- مشاوره در مواقع بحرانی
- مشاوره ساخت رفتارهای سالم چ
- مشاوره رفتارهای پرخطر
- مشاوره کاهش آسیب و پیشگیری از آیدز
- کاربرد راهنمایی و مشاوره در موقعیتهای مختلف (چالش های موجود)
- تکنیک های مشاوره و کاربرد آنها در روان پرستاری

ب- کارآموزی: ۰/۵ واحد (۲۶ ساعت)

خدمات:

- انتخاب مددجو بصورت موردی و انجام مصاحبه با او در حضور مدرس
  - ارائه سمینارهای فردی و گروهی
  - ایفای نقش در خصوص مهارتهای مشاوره ای به فرد مددجو و خانواده
- عرصه: بخشها و درمانگاه های روانپزشکی و مراکز اورژانس روانپزشکی
کشیک: با توجه به برنامه زمان بندی شده

منابع درس:

- ۱- کتب و مقالات معتبر علمی و به روز در زمینه مشاوره و سایر منابع مورد تایید استاد
- ۲- مفاهیم بنیادی و مباحث تخصصی در مشاوره، دیوید گلدارد، آخرین چاپ
- ۳- اصول و روشهای راهنمایی و مشاوره، سید مهدی حسینی، آخرین چاپ
- ۴- مشاوره در آئینه علم و دین، دکتر علی نقی فقیهی، آخرین چاپ
- ۵- شریف، فرخنده و همکاران، پرستاری بهداشت روان، انتشارات سالمی تهران چاپ دوم، ۱۳۸۸

6- Gerald , D Basic counseling , last edition

7- Burnard , P. counseling skills for health professional , , chap may & hall , London, last edition.

شیوه ارزیابی دانشجو :

نظری :

- ۱- شرکت فعال در کلاس
- ۲- برگزاری آزمون های میان دوره ای و پایان دوره

کارآموزی :

- ۳- انجام دو مورد مصاحبه با مددجو
- ۴- ارزشیابی سمینار ارائه شده

کد درس: ۱۰

نام درس: اختلالات روانی بزرگسالان و مراقبتهای روان پرستاری

پیش نیاز یا همزمان: اصول سلامت روان و روان پرستاری - اصول مشاوره در روان پرستاری

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: ۱ واحد نظری - ۱ واحد کارآموزی

هدف کلی درس:

کسب دانش در جهت شناخت بیشتر اختلالات روانی بزرگسالان - بررسی و تشخیص نیازهای آنها و اجرای تدابیر پرستاری مناسب از پیشگیری تا نوتوانی

شرح درس:

این درس آگاهی و مهارت لازم را جهت شناخت اختلالات روانی و انجام مراقبتهای مربوطه براساس فرایند پرستاری جهت دانشجویان فراهم می نماید.

رئوس مطالب: (۶۸ ساعت)

الف- نظری: ۱ واحد (۱۷ ساعت)

- طبقه بندی بیماریهای روانی

- سبب شناسی اختلالات روانی

- مداخلات رایج ارگانیک و غیر ارگانیک در اختلالات روانی

- اختلالات اضطرابی و انواع

- مراقبتهای روان پرستاری در اختلالات اضطرابی

- اختلالات پسیکوتیک

- مراقبتهای روان پرستاری در اختلالات پسیکوتیک

- اختلالات خلقی

- مراقبت های روان پرستاری در اختلالات خلقی

- اختلالات خوردن

- مراقبت های روان پرستاری در اختلالات خوردن

- اختلالات جنسی

- مراقبت های روان پرستاری در اختلالات جنسی

- اختلالات شخصیتی

- مراقبت های روان پرستاری در اختلالات شخصیتی

- اختلالات شناختی

- مراقبت های روان پرستاری در اختلالات شناختی

ب- کارآموزی: (واحد ۵۱ ساعت):

خدمات:

بررسی و شناخت وضعیت مددجو با انواع اختلالات روانی، ارایه مراقبت و مداخلات تخصصی در رفع مشکل نیاز مددجو و خانواده

عرصه: مراکز اورژانس و بخش های روانپزشکی و درمانگاه های تخصصی مرتبط

کشیک: با توجه به برنامه زمان بندی شده

منابع درس:

۱. کتب و مقالات معتبر علمی و به روز مرتبط با سلامت روانی و روان پرستاری
۲. شریف، فرخنده و همکاران، پرستاری بهداشت روان، انتشارات سالمی تهران چاپ دوم، ۱۳۸۸
3. - Bauer, B. Mental Health nursing - last edition
4. Fortinash Katherine M & Holoday Worret Patricia A. Psychiatric mental health nursing [edited by]. 4th ed.- St. Louis, Mo.: Mosby Elsevier, last edition.

شیوه ارزیابی دانشجو:

نظری:

- شرکت فعال در کلاس

- برگزاری آزمونهای میان دوره ای و پایان دوره

کارآموزی:

ارائه دو برنامه مراقبت پرستاری به صورت کتبی

ارزشیابی سمینار ارائه شده توسط دانشجو

کد درس: ۱۱

نام درس: مداخلات روان پرستاری فردی

پیش نیاز یا همزمان: داروشناسی اختصاصی - اصول سلامت روان و روان پرستاری - اصول مشاوره در روان پرستاری

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: ۱ واحد نظری- ۱ واحد کارآموزی

هدف کلی درس:

کسب آگاهی و افزایش دانش در رابطه با اصول و نظریه های ارتباطات، روان درمانی های فردی با توجه به مراحل فرآیند پرستاری در سطوح مختلف پیشگیری
شرح درس:

این درس آگاهی و مهارت لازم را جهت برقراری ارتباط درمانی با فرد مددجو و انجام مراحل مختلف فرآیند پرستاری در موقعیت های بالینی، آموزشی، اجتماعی و حرفه ای را جهت دانشجویان فراهم می نماید.
رئوس مطالب (۶۸ ساعت)

الف- نظری: ۱ واحد (۱۷ ساعت):

- اصول و نظریه های ارتباطات، ارتباط درمانی و اصول مصاحبه روانی
- مکاتب روان درمانی فردی (روانکاوی، رفتاردرمانی، شناخت درمانی و...)
- نظریه های استرس، بحران، سازگاری، مقابله و مداخله در بحران
- فرآیند پرستاری با تاکید بر مداخلات تخصصی روان پرستاری
- محیط درمانی، آموزش مهارت های زندگی، آموزش مهارت های اجتماعی - روانی
- مداخلات رفتاری پرستاری تقویت رفتارها و مداخلات پته ای (token economy) برای کنترل و اصلاح رفتار بیماران در بخش های روان
- استمرار مراقبت های روان پرستاری در جامعه (پیشگیری، در حین بستری، طرح ترخیص، پیگیری خدمات و مراقبت در منزل، روان پرستاری در جامعه)
- توانبخشی روانی با تاکید بر جامعه محوری
- نقش روان پرستاران در مراکز مشاوره در جامعه

ب- کارآموزی ۱ واحد (۵۱ ساعت):

خدمات:

- انجام مداخلات پرستاری بر اساس تشخیص های روان پرستاری و کاربرد فرآیند پرستاری
- برقراری ارتباط با مددجو و خانواده در راستای شناخت مشکلات
- عرصه: مراکز اورژانس و بخش های روان پزشکی و درمانگاه های تخصصی مرتبط
- کشیک: با توجه به برنامه زمان بندی شده

منابع درس:

شریف، فرخنده و همکاران، پرستاری بهداشت روان، انتشارات سالمی تهران چاپ دوم، ۱۳۸۸.

1. Fortinash Katherine M & Holoday Worret Patricia A. Psychiatric mental health nursing [edited by]. 4th ed. - St. Louis, Mo.: Mosby Elsevier, last edition.

کتاب و مقالات معتبر و به روز علمی مرتبط با روان پرستاری و اصول فرد درمانی

شیوه ارزیابی دانشجو:

نظری:

- برگزاری آزمونهای میان دوره ای و پایان دوره

- انجام سمینارهای فردی و گروهی

کارآموزی:

- ارزیابی کارایی دانشجو در برقراری ارتباط با مددجو و خانواده

- ارزیابی در انجام مداخلات پرستاری بر اساس تشخیص های روان پرستاری و کاربرد فرآیند پرستاری

نام درس: مداخلات روان پرستاری گروهی و خانوادگی

کد درس: ۱۲

پیش نیاز یا همزمان: مداخلات روان پرستاری فردی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: ۱ واحد نظری - ۱ واحد کارآموزی

هدف کلی درس:

کسب دانش و اطلاعات در زمینه اصول گروه درمانی و بکارگیری آن در مراحل مختلف به منظور شناخت نیازها، مشکلات و تواناییهای اعضای گروه و ایجاد تعاملات صحیح درون گروهی که منجر به رشد اعضای گروه، در چهارچوب فرآیند پرستاری در سطوح مختلف پیشگیری می گردد. همچنین فراگیر بتواند خانواده را بعنوان یک نظام باز اجتماعی شناخته و با بکارگیری نظریه های روان درمانی و طی مراحل مشکل گشایی (در سطوح مختلف پیشگیری) خانواده را در جهت رفع نیازهای مددجویان و ارتقاء سلامت آنها هدایت کند.

شرح درس:

این درس دانش و مهارت لازم برای تعاملات اجتماعی در چهارچوب ارتباطات گروهی خصوصاً حل مشکلات به روش سیستماتیک را در موقعیت های بالینی، آموزشی و مدیریتی افزایش می دهد. همچنین مداخلات روان پرستاری را در مراقبت از خانواده در دوره های مختلف زندگی با ایجاد یک رابطه موثر با خانواده در سطوح مختلف پیشگیری بکار گیرد. کاربرد نظریه های روان درمانی در خانواده و مداخله در بحران در چهارچوب فرآیند پرستاری به منظور ایجاد تغییرات لازم در تنش ها، بحرانها و حل تضاد نقش ها که خود موجب عملکرد موثر و ارتقاء سلامت خانواده باشد، نیز مد نظر است.

رئوس مطالب (۶۸ ساعت):

الف - نظری: ۱ واحد (۱۷ ساعت)

- تعریف گروه درمانی، تاریخچه گروه درمانی
- اهداف و ساختار گروه، رهبریت درگروه
- نکات مهم در تشکیل گروه (زمان، مکان، اندازه گروه)
- تئوریهای مربوط به گروه
- فرآیند گروه، مرحله آشنایی، بررسی و مداخلات
- نقش ها و مسئولیت های اعضا و رهبر گروه، مراحل رشد و پویایی گروه
- عوامل تسهیل کننده در فرآیند گروهی، محدودیت های گروه، حل تعارضات درون گروهی، ایجاد درون نگری، خودآگاهی و بینش در گروه
- ارتباط در گروه
- مراحل رشد درون گروهی در مددجوی روانی (بستری و سرپایی)
- کاربرد گروه درمانی در اختلالات روانی
- جایگاه گروه درمانی در روان پرستاری
- توانبخشی گروهی (فعالیت های تفریحی، درمانی، ورزش و فعالیت درمانی و ...)
- بحث گروهی و آموزش به روش گروهی (psychoeducation group intervention)

عرصه: کلینیک های روانپزشکی و مشاوره، مدارس (دبستان و دبیرستان ها)، انجمن های تخصصی بمانند انجمن الزایمر

کشیک: با توجه به برنامه زمان بندی شده

منابع درس:

کتاب، منابع و مقالات معتبر علمی و به روز مرتبط با روان پرستاری، اصول خانواده درمانی، اصول گروه درمانی و پویایی گروه

شیوه ارزیابی دانشجو:

نظری:

- حضور فعال و بموقع دانشجو در کلاسها

- ارزیابی با آزمونهای میان دوره ای و پایان دوره

- ارائه کنفرانسهای فردی و گروهی

کارآموزی:

- ارزیابی مراحل مختلف گروه درمانی از مرحله آشنایی، گروه تا مرحله اختتام

- ارزیابی روشهای حل مسئله خانواده مبتنی بر تشخیصهای روان پرستاری

- ارزشیابی سمینار ارائه شده

کد درس : ۱۳

نام درس: مداخلات روان پرستاری کودکان و نوجوانان
پیش نیاز یا همزمان : اصول سلامت روان و روان پرستاری

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: ۱ واحد نظری - ۱ واحد کارآموزی

هدف درس:

کسب آگاهی و شناخت دانشجویان با مراحل رشد و تکامل روانی، گسترش دانش در زمینه شناخت علل و عوامل آسیب ها، روشهای درمان، مراقبت و پیشگیری از انواع اختلالات روانی شایع کودکان، نوجوانان

شرح درس:

محتوی این درس در راستای ارتقاء سطح سلامت جسمی، روانی، اجتماعی کودکان، نوجوانان در جامعه با ارائه تدابیر در سطوح مختلف پیشگیری با توجه به مسایل خاص می باشد.

رئوس مطالب (۶۸ ساعت)

الف- نظری: ۱ واحد (۱۷ ساعت):

- مروری بر رشد و تکامل روانی از دیدگاه نظریه پردازان
- اتیولوژی اختلالات روانی کودکان و نوجوانان
- ارزیابی روانی کودک، نوجوان
- طبقه بندی اختلالات روانی کودکان، نوجوانان و سالمندان و اصول پیشگیری
- پیشگیری، درمان و بازتوانی اختلالات روانی کودکان و نوجوانان (عقب ماندگی ذهنی، اختلالات رشدی پیشرونده و اختلالات یادگیری، اختلالات مهارتهای حرکتی، اختلالات ارتباطی، اختلالات دفع، اختلال در توجه و اختلال رفتاری مخرب، صرع کودک و نوجوان، اسکیزوفرنیای کودکی، اختلالات تغذیه و خوردن و اختلالات تیک و .....)، تدابیر پرستاری مرتبط

- توانبخشی روانی در اختلالات روانی کودکان و نوجوانان و سالمندان
- خصوصیات و مشخصات و ویژگی های بخش های روانی کودکان و نوجوانان
- طراحی و تجهیز یک بخش روانی کودکان
- مدیریت در بخش روانی کودکان و نوجوانان
- مداخلات ارگانیک و غیر ارگانیک در کودکان و نوجوانان و مراقبتهای آنها
- داروهای روانگردان و کودکان و ملاحظات خاص سایکو فارماکولوژیکی در آنها

ب- کارآموزی: ۱ واحد (۵۱ ساعت):

خدمات:

- بررسی و شناخت مشکلات جوانان و نوجوانان با اختلالات خاص ذهنی، روانی
- انجام مداخلات پرستاری و ارائه پیامدهای آن بصورت سمینار با تاکید از پیشگیری تا توانبخشی

عرصه:

بخش های تخصصی روان پزشکی اطفال، مراکز کودکان ناتوان ذهنی و اختلالات رشدی بخش های اورژانس روانپزشکی

کشیک: با توجه به برنامه زمان بندی شده

منابع درس:

کتاب و مقالات معتبر و به روز مرتبط با سلامت روانی و اختلالات روانی، نوجوانان

شیوه ارزیابی دانشجو:

- نظری:
- حضور مرتب و فعال دانشجو در کلاس
  - ارزیابی کتبی میان دوره ای و پایان دوره
  - ارائه کنفرانسهای فردی و گروهی

کارآموزی:

- ارزیابی موارد انجام شده در زمینه مشکلات کودکان، نوجوانان
- ارزشیابی کنفرانس فردی و گروهی

کد درس: ۱۴

نام درس: اختلالات روانی سالمندان و مراقبتهای روان پرستاری

پیش نیاز یا همزمان: اصول سلامت روان و روان پرستاری - داروشناسی اختصاصی (سایکوفارماکولوژی)

تعداد واحد: ۱/۵ واحد

نوع واحد: ۱ واحد نظری - ۰/۵ واحد کارآموزی

هدف کلی درس: کسب دانش و اطلاعات در زمینه مسائل و مشکلات شایع روحی-روانی در سالمندان و انجام

مراقبتهای پرستاری بر اساس فرایند پرستاری

شرح درس: در این درس فراگیر دانش و مهارتهای لازم را در زمینه ارائه مداخلات روان پرستاری در چهارچوب فرایند پرستاری به مددجویان سالمند مبتلا به اختلالات روانی بدست میآورد.

رئوس مطالب: ۴۳ ساعت

الف-نظری: ۱ واحد (۱۷ ساعت)

- سلامت روان در سالمندی - عوامل خطر و چالشهای سلامت روان در سالمندی
- ارزیابی سالمند مبتلا به اختلال روان (nursing assessment)
- تشخیص پرستاری، طرح مراقبتهای پرستاری، مداخلات پرستاری و ارزشیابی موثر بودن مراقبتهای روان پرستاری در سالمند
- نشانه شناسی اختلالات روانی در سالمندان و رفتارهای خاص آنها
- روند فعالیت‌های جسمی و روانی در سالمندی
- عوامل اختلال کننده سلامت روان در سالمندی
- توانبخشی سالمند مبتلا به اختلال روانی
- فرایند پرستاری در مددجوی سالمند مبتلا به افسردگی و اضطراب
- فرایند پرستاری در سالمندان مبتلا به اختلالات شناختی دمانس و الزایمر
- فرایند پرستاری در اختلالات هذیانی و دلیریوم در سالمندان
- بار مراقبتی در خانواده دارای سالمند
- مراقبتهای روانی اجتماعی سالمندان
- نقش مراقبتها و فعالیتهای اجتماعی در بهداشت روانی سالمندان
- فرایند پرستاری در مددجوی سالمند پرخاشگر
- فرایند پرستاری در مددجوی سالمند مبتلا به دردهای مزمن
- مراقبتهای دارویی در سالمند مبتلا به اختلال روانی تحت درمانهای دارویی
- آموزش به خانواده دارای مددجوی سالمند مبتلا به اختلال روانی و رفتاری (افسردگی، رفتارهای مخرب، پارکینسون و ...)
- ارائه خدمات و تدابیر پرستاری مرتبط به سالمندان مبتلا به اختلالات یاد شده از پیشگیری تا توانبخشی

ب- کارآموزی: ۰/۵ واحد (۲۶ ساعت)

خدمات:

- بررسی و طراحی برنامه مراقبت جامع از مددجویان سالمند مبتلا به بیماریهای حاد و مزمن روانی
- انجام مداخلات و تدابیر پرستاری با توجه به نوع بیماریهای یاد شده و ارزیابی اقدامات و گزارش مربوطه
- ارایه مقاله مرتبط به صورت ژورنال کلاب

عرصه: خانه های سالمندان، بخش های روانی سالمندان

کشیک: با توجه به برنامه زمان بندی شده

منابع درس:

- ۱- کتب و مقالات معتبر علمی و به روز در زمینه روان پرستاری و اختلالات روانی و مراقبتهای پرستاری و سایر منابع مورد تایید استاد
- ۲- فلاحی خشکتاب، مسعود. زندگی با الزایمر، تهران، انتشارات رسانه تخصصی، ۱۳۸۷
- ۳- فلاحی خشکتاب مسعود، دمانس، تهران، انتشارات رسانه تخصصی. ۱۳۸۸.
- 4- Fortinash Katherine M & Holoday Worret Patricia A. Psychiatric mental health nursing [edited by]. 4th ed.- St. Louis, Mo.: Mosby Elsevier, last edition.
- 5- Charlette, Eliopoulos, Gerontological Nursing: Last edition
- 6- Meridian L. Maasl; et al. "Nursing Cae of Older Adults. Diagnosis, outcomes, and Intervention; Mosby Co. Last Edition
- 7- Sally J, Redfern et al. Nursing Older people: Last Edition

شیوه ارزیابی دانشجو:

نظری:

حضور بموقع و فعال دانشجو در کلاس

ارزیابی کتبی میان دوره ای و پایان دوره

ارائه کنفرانسهای فردی و گروهی

کارآموزی

- گزارش فرایند پرستاری کتبی و شفاهی ۱۰ نمره
- تهیه مقاله به صورت ژورنال کلاب ۱۰ نمره

پیش نیاز ی همزمان: اصول سلامت روان و روان پرستاری - اصول مشاوره در روان پرستاری - داروشناسی اختصاصی (سایکوفارماکولوژی)

تعداد واحد: ۱ واحد

نوع واحد: ۰/۵ واحد نظری - ۰/۵ واحد کارآموزی

هدف کلی درس: ارتقاء دانش، نگرش و عملکرد حرفه ای فراگیر در ارائه خدمات پیشگیری، مراقبتی و توانبخشی تخصصی به مددجویان مبتلا به پدیده سوء مصرف و وابستگی به مواد
شرح درس:

این درس در جهت توسعه و ارتقاء دانش حرفه ای و تخصصی پرستاری اعتیاد و مراقبت های تخصصی و مشاوره های لازم به مددجویان و خانواده هایشان از پیشگیری تا توانبخشی می باشد .

رئوس مطالب: (۳۵ ساعت)

الف- نظری: ۰/۵ واحد (۹ ساعت):

- مقدمه (تعاریف و دیدگاههای مختلف مطرح در رابطه با اعتیاد)
- تشخیص دوگانه (Dual Diagnosis) و اختلالات همزمان
- شیوع، بروز و همه گیر شناسی اختلالات سوء مصرف مواد
- فرآیند پرستاری در سوء مصرف مواد (ارزیابی، تشخیص پرستاری، هدف گذاری، برنامه ریزی و طراحی مراقبت ها، اقدامات و ارزشیابی خدمات مراقبتی
- عوامل موثر بر مصرف مواد (عوامل مستعد کننده، تشخیصی و .....)
- مداخلات بیولوژیک (سم زدایی و سایکوفارماکولوژیک)
- خصوصیات رفتاری - عاطفی - هیجانی - شناختی و فرهنگی فرد معتاد و مداخلات غیر بیولوژیک (مشاوره، شناخت درمانی، گروه درمانی و .....)
- رویکرد جامع و جامعه نگر در پیشگیری، درمان و توانبخشی
- اصول پیشگیری از سوء مصرف مواد با تاکید بر کاهش ریسک
- علت شناسی و تئوریهای موجود در این زمینه
- فاکتورها و تقویت عوامل حفاظتی، برنامه های جامعه مدار متمرکز بر سوء مصرف مواد در گروههای خاص
- خانواده و اعتیاد (ارتباط با نوجوان - راههای پیشگیری از گرایش فرزندان به مصرف مواد مخدر)
- نقش تیم درمانی و اصول مداخلات بین بخشی
- مداخلات و مراقبتهای پرستاری توانبخشی فردی و خانوادگی و گروهی برای پیشگیری از عود اعتیاد
- اورژانس های مربوط به مصرف بیش از حد و مسمویت دارویی با مواد روانگردان و مخدر(علائم، مداخلات و مراقبتهای پرستاری و...)

ب- کارآموزی: ۰/۵ واحد (۲۶ ساعت):

خدمات:

- بررسی و شناخت مددجو معتاد و خانواده وی
- انجام مداخلات لازم براساس فرآیند پرستاری و استفاده از مدل های مرتبط
- ارائه ژورنال کلاب های مرتبط

عرصه:-- مراکز ترک اعتیاد مراکز اورژانس های مرتبط

کشیک: با توجه به برنامه زمان بندی شده

منابع درس:

- ۱- کتب و مقالات معتبر علمی و به روز مرتبط با اعتیاد و پرستاری اعتیاد
- 2- Rassool ,G.H Gafoor , M Addiction Nursing " first edition:, Nelson thornes (published) Ltd. (last edition)
- 3- Naegle , M , A; D , Avento , C,E: Addiction and substance abuse for Advanced practice Nursing " prentice Hall , (last edition)
- ۴- خانکه، حمیدرضا، فلاحی خشکناپ مسعود، نوروزی کیان و همکاران. پرستاری اعتیاد. تهران. انتشارات دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی (آخرین چاپ)..

شیوه ارزیابی دانشجو :

نظری :

- برگزاری آزمونهای میان دوره ای و پایان دوره
- انجام سمینارهای فردی و گروهی

کارآموزی :

- ارزیابی کارآیی دانشجو در انجام مشاوره و مداخلات لازم در ارتباط با فرد معتاد و خانواده
- ارزیابی ژورنال کلاب های ارائه شده

کد درس: ۱۶

نام درس: فوریت های روان پرستاری

پیش نیاز یا همزمان: -

تعداد واحد: ۱ واحد

نوع واحد: ۰/۵ واحد نظری - ۰/۵ واحد کارآموزی

هدف کلی درس: ارتقاء دانش، نگرش و عملکرد حرفه‌ای فراگیر در تشخیص فوریتها و ارائه خدمات موثر در فوریت های روان پرستاری به مددجو

شرح درس: این درس در جهت توسعه و ارتقاء دانش حرفه‌ای و تخصصی پرستاری در فوریت‌های روان پرستاری اعم از گرفتن شرح حال، ارزیابی فوری بیماران و مداخلات پرستاری موثر و حمایت از مددجو و خانواده آنها

رئوس مطالب: (۴۳ ساعت)

الف- نظری: ۰/۵ واحد (۹ ساعت)

- پرستاری در بخش اورژانس
- مدیریت در بخش اورژانس
- مدیریت خشم
- مدیریت در بحران ها
- مداخله در بحران
- مدیرین در بلایا و سوانح و حوادث غیر مترقبه
- مداخله در خودکشی
- مداخله در تهاجم
- اورژانسهای اجتماعی
- اورژانسهای پیش بیمارستانی و بیمارستانی
- مداخله با مکالمات تلفنی با مددجو و مشاوره تلفنی
- مسمویت های دارویی با نورولپتیک ها و مراقبت اورژانسی از مبتلایان
- مراقبتهای پرستاری در بخش اورژانس
- طریقه طراحی، تجهیز یک بخش اورژانس روانی

ب- کارآموزی: ۰/۵ واحد (۲۶ ساعت)

خدمات:

- بررسی و شناخت مددجو و خانواده، ارائه مداخلات پرستاری مبتنی بر تشخیص‌های پرستاری در موقعیت‌های بحرانی روانی

- ارائه ژورنال کلاب‌های مرتبط

عرصه: مراکز فوریت‌های روان پزشکی بیمارستانهای تخصصی روانی

کشیک: با توجه به برنامه زمان بندی شده

منابع درس: کتب و مقالات معتبر علمی و به روز مرتبط با فوریت های روان پرستاری و روانپزشکی

شیوه ارزیابی دانشجو:

نظری: شرکت فعال در کلاس ، برگزاری آزمونهای میان دوره ای و پایان نیمسال

کارآموزی: ارائه مطالعه موردی ، ارزشیابی سمینار و کنفرانس فردی

منابع فرهنگ اسلامی به زبان فارسی:

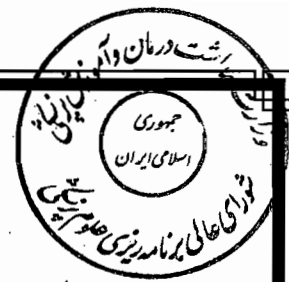
آیات، منابع روایی مربوط به دروس پرستاری :

- قرآن کریم
- نهج الفصاحه
- طب النبی
- نهج البلاغه
- رساله حقوق امام سجاد علیه السلام
- طب الصادق
- طب الرضا
- کلینی رازی، محمد ابن یعقوب. اصول کافی. تهران : دارالکتب الاسلامیه؛ ۱۳۶۵.
- بحار الانوار
- تهذیب الاحکام
- استبصار
- من لا یحضر الفقیه
- قانون در طب . ابو علی سینا
- عیون اخبار الرضا

فصل چهارم
استانداردهای برنامه آموزشی رشته روان پرستاری
در مقطع کارشناسی ارشد ناپیوسته

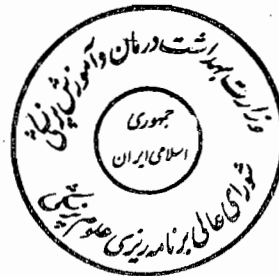

استانداردهای ضروری برنامه‌های آموزشی

- × ضروری است، برنامه آموزشی (Curriculum) مورد ارزیابی در دسترس اعضای هیئت علمی و فراگیران قرار گرفته باشد.
- × ضروری است، طول دوره، طبق مقررات، توسط دانشگاه‌های مجری رعایت شود.
- × ضروری است فراگیران لاگبوک قابل قبولی، منطق با توانمندی‌های عمومی و اختصاصی مندرج در برنامه‌ی مورد ارزیابی در اختیار داشته باشند.
- × ضروری است، کارنما به طور مستمر توسط فراگیران تکمیل و توسط استادان مربوطه پایش و نظارت شود و باز خورد مکتوب لازم به آنها ارائه گردد.
- × ضروری است، فراگیران بر حسب نیمسال تحصیلی، مهارت‌های مداخله‌ای اختصاصی لازم را بر اساس موارد مندرج در برنامه انجام داده باشند و در کارنمای خود ثبت نموده و به امضای استادان ناظر رسانده باشند.
- × ضروری است، در آموزش‌ها حداقل از ۷۰٪ روش‌ها و فنون آموزشی مندرج در برنامه، استفاده شود.
- × ضروری است، فراگیران در طول هفته طبق تعداد روزهای مندرج در قوانین جاری در محل کار خود حضور فعال داشته، وظایف خود را تحت نظر استادان و یا فراگیران سال بالاتر انجام دهند و برنامه‌ی هفتگی یا ماهانه گروه در دسترس باشد.
- × ضروری است، فراگیران، طبق برنامه‌ی تنظیمی گروه، در برنامه‌های آموزشی و پژوهشی نظیر: کنفرانس‌های درون‌بخشی، سمینارها، انجام کارهای تحقیقاتی و مشارکت در آموزش رده‌های پایین‌تر حضور فعال داشته باشند و برنامه‌ی هفتگی یا ماهانه آموزشی گروه در دسترس باشد.
- × ضروری است، فراگیران بر حسب سال تحصیلی، واحدهای خارج از گروه آموزشی را (در صورت وجود) گذرانده و از مسئول عرصه مربوطه گواهی دریافت نموده باشند و مستندات آن به رویت گروه ارزیاب رسانده شود..
- × ضروری است، بین گروه آموزشی اصلی و دیگر گروه‌های آموزشی همکاری‌های علمی از قبل پیش‌بینی‌شده و برنامه‌ریزی‌شده وجود داشته باشد و مستنداتی که مبین این همکاری‌ها باشند، در دسترس باشد.
- × ضروری است، فراگیران مقررات Dress code (مقررات ضمیمه) را رعایت نمایند.
- × ضروری است، فراگیران از کدهای اخلاقی مندرج در برنامه آگاه باشند و به آن عمل نمایند و عمل آنها مورد تأیید گروه ارزیاب قرار گیرد.
- × ضروری است، منابع درسی اعم از کتب و مجلات موردنیاز فراگیران و هیات علمی، در قفسه کتاب گروه آموزشی در دسترس آنان باشد.
- × ضروری است، فراگیران در طول دوره خود به روش‌های مندرج در برنامه، مورد ارزیابی قرار گیرند و مستندات آن به گروه ارزیاب ارائه شود.
- × ضروری است، فراگیران در طول دوره خود، در برنامه‌های پژوهشی مشارکت داشته باشند و مستندات آن در دسترس باشد.
- × ضروری است، در گروه آموزشی اصلی برای کلیه فراگیران کار پوشه آموزشی (Portfolio) تشکیل شود و نتایج ارزیابی‌ها، گواهی‌های فعالیت‌های آموزشی خارج از گروه اصلی، تشویقات، تذکرات و مستندات ضروری دیگر در آن نگهداری شود.
- × ضروری است، گروه برای تربیت فراگیران دوره، هیات علمی موردنیاز را بر اساس تعداد، گرایش و رتبه‌ی مندرج در برنامه در اختیار داشته باشد و مستندات آن در اختیار گروه ارزیاب قرار گیرد.

- × ضروری است، بخش برای تربیت فراگیران دوره، کارکنان دوره‌دیده موردنیاز را طبق موارد مندرج در برنامه در اختیار داشته باشد.
- × ضروری است، دوره، فضاهای آموزشی عمومی موردنیاز را از قبیل: کلاس درس اختصاصی، قفسه کتاب اختصاصی در گروه و کتابخانه عمومی، مرکز کامپیوتر و سیستم بایگانی علمی در اختیار داشته باشد.
- × ضروری است، دوره، فضاهای اختصاصی موردنیاز را بر اساس موارد مندرج در برنامه در سطح دانشگاه در اختیار داشته باشند.
- × ضروری است، تعداد و تنوع جمعیت‌های مورد نیاز برای انجام پژوهشها در محل تحصیل فراگیران، بر اساس موارد مندرج در برنامه در دسترس باشند.
- × ضروری است، به ازای هر فراگیر در صورت نیاز به تعداد پیش‌بینی‌شده در برنامه، تخت بستری فعال (در صورت نیاز دوره) در اختیار باشد.
- × ضروری است، تجهیزات موردنیاز مندرج در برنامه در اختیار مجریان برنامه قرار گرفته باشد و کیفیت تجهیزات، مورد تأیید گروه ارزیاب باشد.
- × ضروری است، عرصه‌های آموزشی خارج از گروه، مورد تأیید قطعی گروه‌های ارزیاب باشند.
- × ضروری است، دانشگاه ذیربط یا مراکز آموزشی مورد ارزیابی، واجد ملاک‌های مندرج در برنامه باشد.

فصل پنجم
ارزشیابی برنامه آموزشی
رشته روان پرستاری
در مقطع کارشناسی ارشد ناپیوسته

ارزشیابی برنامه
(Program Evaluation)

نحوه ارزشیابی تکوینی برنامه:

برنامه آموزشی کارشناسی ارشد ناپیوسته پرستاری در پایان سال تحصیلی با نظرسنجی از دانشجویان، دانشجویان سال آخر، اساتید و مدیران گروه‌های آموزشی صورت می‌گیرد.

شرایط ارزشیابی نهایی برنامه:

این برنامه در شرایط زیر ارزشیابی خواهد شد:

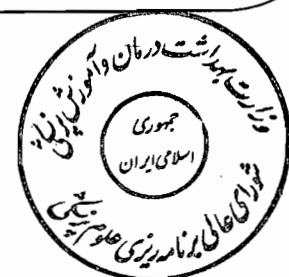
- ۱- گذشت ۴ الی ۶ سال از اجرای برنامه
- ۲- تغییرات عمده فناوری که نیاز به بازنگری برنامه را مسجل کند
- ۳- تصمیم سیاستگذاران اصلی مرتبط با برنامه

شاخص‌های ارزشیابی برنامه:

شاخص:

معیار:

- میزان رضایت دانش‌آموختگان از برنامه: ۸۵ درصد
- میزان رضایت اعضای هیات علمی از برنامه: ۸۰ درصد
- میزان رضایت مدیران نظام سلامت از نتایج برنامه: ۷۰ درصد
- میزان برآورد نیازها و رفع مشکلات سلامت توسط دانش‌آموختگان رشته: طبق نظر ارزیابان
- کمیت و کیفیت تولیدات فکری و پژوهشی توسط دانش‌آموختگان رشته: طبق نظر ارزیابان

شیوه ارزشیابی برنامه:

- نظرسنجی از هیات علمی درگیر برنامه، دستیاران و دانش‌آموختگان با پرسشنامه‌های از قبل تدوین شدن
- استفاده از پرسشنامه‌های موجود در واحد ارزشیابی و اعتباربخشی دبیرخانه

متولی ارزشیابی برنامه:

متولی ارزشیابی برنامه، شورای گسترش دانشگاه‌های علوم پزشکی با همکاری گروه تدوین یا بازنگری برنامه و سایر دبیرخانه‌های آموزشی و سایر اعضای هیات علمی می‌باشند.

نحوه بازنگری برنامه:

مراحل بازنگری این برنامه به ترتیب زیر است:

- گردآوری اطلاعات حاصل از نظرسنجی، تحقیقات تطبیقی و عرصه‌ای، پیشنهادات و نظرات صاحب‌نظران
- درخواست از دبیرخانه جهت تشکیل کمیته بازنگری برنامه
- طرح اطلاعات گردآوری شده در کمیته بازنگری برنامه
- بازنگری در قسمت‌های مورد نیاز برنامه و ارائه پیش‌نویس برنامه آموزشی بازنگری شده به دبیرخانه شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی

ضمائم

منشور حقوق بیمار در ایران

۱- دریافت مطلوب خدمات سلامت حق بیمار است.

- ارائه خدمات سلامت باید:

۱-۱) شایسته شان و منزلت انسان و با احترام به ارزشها، اعتقادات فرهنگی و مذهبی باشد.

۱-۲) بر پایه‌ی صداقت، انصاف، ادب و همراه با مهربانی باشد.

۱-۳) فارغ از هرگونه تبعیض از جمله قومی، فرهنگی، مذهبی، نوع بیماری و جنسیتی باشد.

۱-۴) بر اساس دانش روز باشد.

۱-۵) مبتنی بر برتری منافع بیمار باشد.

۱-۶) در مورد توزیع منابع سلامت مبتنی بر عدالت و اولویت های درمانی بیماران باشد.

۱-۷) مبتنی بر هماهنگی ارکان مراقبت اعم از پیشگیری، تشخیص، درمان و توانبخشی باشد.

۱-۸) به همراه تامین کلیه امکانات رفاهی پایه و ضروری و به دور از تحمیل درد و رنج و محدودیت‌های غیرضروری باشد.

۱-۹) توجه ویژه‌ای به حقوق گروه‌های آسیب‌پذیر جامعه از جمله کودکان، زنان باردار، سالمندان، بیماران روانی، زندانیان، معلولان ذهنی و جسمی و افراد بدون سرپرست داشته باشد.

۱-۱۰) در سریع‌ترین زمان ممکن و با احترام به وقت بیمار باشد.

۱-۱۱) با در نظر گرفتن متغیرهایی چون زبان، سن و جنس گیرندگان خدمت باشد.

۱-۱۲) در مراقبت‌های ضروری و فوری (اورژانس)، بدون توجه به تأمین هزینه‌ی آن صورت گیرد. در موارد غیر فوری (الکتیو) بر اساس ضوابط تعریف شده باشد.

۱-۱۳) در مراقبت‌های ضروری و فوری (اورژانس)، در صورتی که ارائه خدمات مناسب ممکن نباشد، لازم است پس از ارائه‌ی خدمات ضروری و توضیحات لازم، زمینه انتقال بیمار به واحد مجهز فراهم گردد.

۱-۱۴) در مراحل پایانی حیات که وضعیت بیماری غیر قابل برگشت و مرگ بیمار قریب الوقوع می باشد برای حفظ آسایش وی راهکاری ارائه گردد. منظور از آسایش، کاهش درد و رنج بیمار، توجه به نیازهای روانی، اجتماعی، معنوی و عاطفی وی و خانواده‌اش در زمان احتضار می‌باشد. بیمار در حال احتضار حق دارد در آخرین لحظات زندگی خویش با فردی که می‌خواهد همراه گردد.

۲- اطلاعات باید به نحو مطلوب و به میزان کافی در اختیار بیمار قرار گیرد.

۲-۱) محتوای اطلاعات باید شامل موارد ذیل باشد:

۲-۲-۱) مفاد منشور حقوق بیمار در زمان پذیرش.

۲-۱-۲) ضوابط و هزینه‌های قابل پیش بینی بیمارستان اعم از خدمات درمانی و غیر درمانی و ضوابط بیمه و معرفی سیستم های حمایتی در زمان پذیرش.

۲-۱-۲) نام، مسؤولیت و رتبه‌ی حرفه‌ای اعضای گروه پزشکی مسئول ارائه مراقبت از جمله پزشک، پرستار و دانشجو و ارتباط حرفه‌ای آن‌ها با یکدیگر.

۲-۱-۴) روش‌های تشخیصی و درمانی و نقاط ضعف و قوت هر روش و عوارض احتمالی آن، تشخیص بیماری، پیش‌آگهی و عوارض آن و نیز کلیه‌ی اطلاعات تأثیرگذار در روند تصمیم‌گیری بیمار.

۲-۱-۵) نحوه‌ی دسترسی به پزشک معالج و اعضای اصلی گروه پزشکی در طول درمان.

۲-۱-۶) کلیه‌ی اقداماتی که ماهیت پژوهشی دارند.

۲-۱-۷) ارائه آموزش‌های ضروری برای استمرار درمان.

۲-۲) نحوه‌ی ارائه اطلاعات باید به صورت ذیل باشد :

۲-۲-۱) اطلاعات باید در زمان مناسب و متناسب با شرایط بیمار از جمله اضطراب و درد و ویژگی‌های فردی وی از جمله زبان، تحصیلات و توان درک در اختیار وی قرار گیرد، مگر این‌که:

- تأخیر در شروع درمان به واسطه‌ی ارائه‌ی اطلاعات فوق سبب آسیب به بیمار گردد (در این صورت انتقال اطلاعات پس از اقدام ضروری، در اولین زمان مناسب باید انجام شود).

- بیمار علی‌رغم اطلاع از حق دریافت اطلاعات، از این امر امتناع نماید که در این صورت باید خواست بیمار محترم شمرده شود، مگر این‌که عدم اطلاع بیمار، وی یا سایرین را در معرض خطر جدی قرار دهد.

۲-۲-۲) بیمار می‌تواند به کلیه‌ی اطلاعات ثبت‌شده در پرونده‌ی بالینی خود دسترسی داشته باشد و تصویر آن را دریافت نموده و تصحیح اشتباهات مندرج در آن را درخواست نماید.

۳- حق انتخاب و تصمیم‌گیری آزادانه بیمار در دریافت خدمات سلامت باید محترم شمرده شود.

۳-۱) محدوده انتخاب و تصمیم‌گیری درباره موارد ذیل می‌باشد:

۳-۱-۱) انتخاب پزشک معالج و مرکز ارائه‌کننده‌ی خدمات سلامت در چارچوب ضوابط .

۳-۱-۲) انتخاب و نظر خواهی از پزشک دوم به عنوان مشاور.

۳-۱-۳) شرکت یا عدم شرکت در هر گونه پژوهش، با اطمینان از اینکه تصمیم‌گیری وی تأثیری در تداوم نحوه دریافت خدمات سلامت نخواهد داشت.

۳-۱-۴) قبول یا رد درمان‌های پیشنهادی پس از آگاهی از عوارض احتمالی ناشی از پذیرش یا رد آن مگر در موارد خودکشی یا مواردی که امتناع از درمان شخص دیگری را در معرض خطر جدی قرار می‌دهد.

۳-۱-۵) اعلام نظر قبلی بیمار در مورد اقدامات درمانی آتی در زمانی که بیمار واجد ظرفیت تصمیم‌گیری می‌باشد ثبت و به‌عنوان راهنمای اقدامات پزشکی در زمان فقدان ظرفیت تصمیم‌گیری وی با رعایت موازین قانونی مد نظر ارائه کنندگان خدمات سلامت و تصمیم‌گیرنده جایگزین بیمار قرار گیرد.

۳-۲) شرایط انتخاب و تصمیم‌گیری شامل موارد ذیل می‌باشد:

۳-۲-۱) انتخاب و تصمیم‌گیری بیمار باید آزادانه و آگاهانه، مبتنی بر دریافت اطلاعات کافی و جامع (مذکور در بند دوم) باشد.

۳-۲-۲) پس از ارائه اطلاعات، زمان لازم و کافی به بیمار جهت تصمیم‌گیری و انتخاب داده شود.

۴- ارائه خدمات سلامت باید مبتنی بر احترام به حریم خصوصی بیمار (حق خلوت) و رعایت اصل رازداری باشد.
۴-۱) رعایت اصل رازداری راجع به کلیه اطلاعات مربوط به بیمار الزامی است مگر در مواردی که قانون آن را استثنا کرده باشد.

۴-۲) در کلیه مراحل مراقبت اعم از تشخیصی و درمانی باید به حریم خصوصی بیمار احترام گذاشته شود. ضروری است بدین منظور کلیه امکانات لازم جهت تضمین حریم خصوصی بیمار فراهم گردد.

۴-۳) فقط بیمار و گروه درمانی و افراد مجاز از طرف بیمار و افرادی که به حکم قانون مجاز تلقی می‌شوند میتوانند به اطلاعات دسترسی داشته باشند.

۴-۴) بیمار حق دارد در مراحل تشخیصی از جمله معاینات، فرد معتمد خود را همراه داشته باشد. همراهی یکی از والدین کودک در تمام مراحل درمان حق کودک می‌باشد مگر اینکه این امر بر خلاف ضرورت‌های پزشکی باشد.

۵- دسترسی به نظام کارآمد رسیدگی به شکایات حق بیمار است.

۵-۱) هر بیمار حق دارد در صورت ادعای نقض حقوق خود که موضوع این منشور است، بدون اختلال در کیفیت دریافت خدمات سلامت به مقامات ذی صلاح شکایت نماید.

۵-۲) بیماران حق دارند از نحوه رسیدگی و نتایج شکایت خود آگاه شوند.

۵-۳) خسارت ناشی از خطای ارائه‌کنندگان خدمات سلامت باید پس از رسیدگی و اثبات مطابق مقررات در کوتاه‌ترین زمان ممکن جبران شود.

در اجرای مفاد این منشور در صورتی که بیمار به هر دلیلی فاقد ظرفیت تصمیم‌گیری باشد، اعمال کلیه حقوق بیمار- مذکور در این منشور- بر عهده‌ی تصمیم‌گیرنده‌ی قانونی جایگزین خواهد بود. البته چنانچه تصمیم‌گیرنده‌ی جایگزین بر خلاف نظر پزشک، مانع درمان بیمار شود، پزشک می‌تواند از طریق مراجع ذیربط درخواست تجدید نظر در تصمیم‌گیری را بنماید.

چنانچه بیماری که فاقد ظرفیت کافی برای تصمیم‌گیری است، اما میتواند در بخشی از روند درمان معقولانه تصمیم بگیرد، باید تصمیم او محترم شمرده شود.

آیین نامه اجرایی پوشش (Dress Code) و اخلاق حرفه ای دانشجویان در محیط های آزمایشگاهی بالینی

نحوه پوشش و رفتار تمامی خدمتگزاران در مشاغل گروه پزشکی* باید به گونه ای باشد که ضمن حفظ شئون حرفه ای، زمینه را برای ارتباط مناسب و موثر حرفه ای با بیماران، همراهان بیماران، همکاران و اطرافیان در محیط های آموزشی فراهم سازد. لذا رعایت مقررات زیر برای کلیه عزیزانی که در محیط های آموزشی بالینی و آزمایشگاهی در حال تحصیل یا ارائه خدمت هستند، اخلاقاً الزامی است.

فصل اول: لباس و نحوه پوشش

لباس دانشجویان جهت ورود به محیط های آموزشی به ویژه محیط های بالینیو آزمایشگاهی باید متحد الشکل بوده و شامل مجموعه ویژگیهای زیر باشد:

- ۱- روپوش سفید بلند(در حد زانو و غیر چسبان با آستین بلند)
- ۲- روپوش باید دارای آرم دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی مربوطه باشد.
- ۳- تمامی دکمه های روپوش باید در تمام مدت حضور در محیط های آموزشی بطور کامل بسته باشد.
- ۴- استفاده از کارت شناسایی معتبر عکس دار حاوی (حرف اول نام، نام خانوادگی،عنوان، نام دانشکده و نام رشته) بر روی پوشش، در ناحیه سینه سمت چپ در تمام مدت های حضور در محیط های آموزشی الزامی می باشد.
- ۵- دانشجویان خانم باید تمامی سر، گردن، نواحی زیر گردن و موها را با پوشش مناسب بپوشانند.
- ۶- شلوار باید بلند متعارف و ساده و غیر چسبان باشد استفاده از شلوارهای جین پاره و نظایر آن در شان حرف پزشکی نیست.
- ۷- پوشیدن جوراب ساده که تمامی پا و ساق پا را بپوشاند ضروری است.
- ۸- پوشیدن جوراب های توری و یا دارای تزیینات ممنوع است.
- ۹- کفش باید راحت و مناسب بوده، هنگام راه رفتن صدا نداشته باشد.
- ۱۰- روپوش، لباس و کفش باید راحت، تمیز، مرتب و در حد متعارف باشد و نباید دارای رنگهای تند و زننده نا متعارف باشد.
- ۱۱- استفاده از نشانه های نامربوط به حرفه پزشکی و آویختن آن به روپوش، شلوار و کفش ممنوع می باشد
- ۱۲- استفاده و در معرض دید قراردادن هرگونه انگشتر، دستبند، گردنبند و گوشواره (بجز حلقه ازدواج) در محیط های آموزشی ممنوع می باشد.
- ۱۳- استفاده از دمپایی و صندل در محیط های آموزشی بجز اتاق عمل ممنوع می باشد.

*منظور از گروه پزشکی، شاغلین در حرف پزشکی، دندانپزشکی، داروسازی، پرستاری، مامایی، توانبخشی، بهداشت، تغذیه، پیراپزشکی، علوم پایه و فناوریهای نوین مرتبط با علوم پزشکی است.

فصل دوم: بهداشت فردی و موازین آرایش در محیط های آموزشی کشور

- ۱- وابستگی به حرف پزشکی الگوهای نظافت و بهداشت فردی هستند، لذا، بدون تردید تمیزی ظاهر و بهداشت رفتار در محیط های آموزشی علوم علوم پزشکی از ضروریات است.
- ۲- ناخن ها باید کوتاه و تمیز باشد آرایش ناخن ها با لاک و برجسب های ناخن در هر شکلی ممنوع است استفاده از ناخن های مصنوعی و ناخن بلند موجب افزایش شانس انتقال عفونت و احتمال آسیب به دیگران و تجهیزات پزشکی می باشد.
- ۳- آرایش سر و صورت به صورت غیر متعارف و دور از شئون حرفه پزشکی ممنوع می باشد.
- ۴- نمایان نمودن هرگونه آرایش بصورت تاتو و با استفاده از حلقه یا نگین در بینی یا هر قسمت از دستها و صورت ممنوع است.
- ۵- ادوکلن و عطرها با بوی تند و حساسیت زا در محیط های آموزشی ممنوع است.

فصل سوم: موازین رفتار دانشجویان در محیط های آموزش پزشکی

- ۱- رعایت اصول اخلاق حرفه ای، تواضع و فروتنی در برخورد با بیماران، همراهان بیماران، استادان، فراگیران و کارکنان الزامی است.
- ۲- صحبت کردن در محیط های آموزشی باید به آرامی و با ادب همراه باشد. و هرگونه ایجاد سرو و صدای بلند و یا بر زبان راندن کلمات که در شان حرفه پزشکی نیست، ممنوع است.
- ۳- استعمال دخانیات در کلیه زمان های حضور فرد در محیط های آموزشی، ممنوع می باشد.
- ۴- جویدن آدامس و نظایر آن در آزمایشگاهها، سالن کنفرانس، راند بیماران و در حضور اساتید، کارکنان و بیماران ممنوع می باشد.
- ۵- در زمان حضور در کلاس ها، آزمایشگاهها و راند بیماران، تلفن همراه باید خاموش بوده و در سایر زمان ها، استفاده از آن به حد ضرورت کاهش یابد.
- ۶- هرگونه بحث و شوخی های عمومی مرتبط نظیر آسانسورها، کافی شاپ ها و رستوران ها ممنوع می باشد.

فصل چهارم: نظارت بر اجرا و پیگیری موارد تخلف آئین نامه

- ۱- نظارت بر رعایت اصول این آئین نامه در بیمارستان های آموزشی و سایر محیط های آموزشی علوم وابسته پزشکی بالینی بر عهده معاون آموزشی بیمارستان، مدیر گروه، رئیس بخش و کارشناسان آموزشی و دانشجویی واحد مربوطه می باشد.
- ۲- افرادی که اخلاق حرفه ای و اصول این آئین نامه را رعایت نمایند ابتدا تذکر داده می شود و در صورت اصرار بر انجام تخلف به شورای انضباطی دانشجویان ارجاع داده می شوند.